Пралетары ўсіх краёў, злучайцеся!

Савецкая Беларусь

Орган Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту Саветаў БССР.

10 год выданьня.

Савецкая Беларусь"
Пастера, 13
...лічн. бібліят.
...ежань адзін экз.

КОШТ НУМАРУ 5 кап.

АДРЭС РЭДАКЦЫІ: МЕНСК, рог вуліц Ленінскай і Карла Маркса (2-гі Дом Саветаў).

ТЭЛЕФОНЫ: Рэдакцыі—№ 478. Рэдактара—№ 769.

Матар'ял прымаецца—з 9-й да 3½ гадз. Невыкарыстаныя рукапісы назад аўтарам не вяртаюцца.

КАНТОРА: Менск, рог вуліц Ленінскай і Карла Маркса. Тэлефон № 244. (2-гі Дом Саветаў).

ПАДПІСНАЯ ПЛАТА: На 1 месяц — 90 к. ... Зьмена адрасу: іншагародняя — 20 к., мясцовая — 10 к.

ПЛАТА ЗА АБВЕСТКІ: За радок нанпарэлі пасьля тэксту — р. 50 к. За радок нанпарэлі наперад тэксту 1 р. — к. За радок нанпарэлі перад тэкстам 1 р. 50 к. Скідка ... 50 проц. дараждай. За ... 10 проц. наццу.

ПЛАТА ЗА ПУБЛІКАЦЫІ: За 1 дакумант 35 кап. За кожны дадатковы 15 ... Публікацыі ЗАГС'у—3 руб.

ПАДПІСКА ПРЫМАЕЦЦА ў канторы газэты, ва ўсіх аддзяленьнях Беларускага Дзяржаўнага Выдавецтва і ва ўсіх пашт.-тэл. канторах. АБВЕСТКІ ПРЫМАЮЦЦА канторай газэты: Менск, рог Ленінскай і Карла Маркса (2-гі дом Саветаў).

ШТОДЗЁННАЯ ГАЗЭТА.

№ 159 (2648) Аўторак, 16-га ліпеня 1929 г.

Рашучы пратэст савецкага ўраду проці бандыцкага наскоку на К.-У. чыг.

Тры прапановы ўраду Савецкага Саюзу.--Трохдзённы тэрмін для адказу.

НОТА САВЕЦКАГА ЎРАДУ.

Масква, 15-7. 13-га ліпеня давераному ў справах Кітайскае рэспублікі перададзена наступная нота за подпісам намесьніка Народнага Камісара па Замежных Справах т. Карахана.

13-га ліпеня 1929 году. Пану Ся-Вэй-Сун, давераному ў справах Кітайскай рэспублікі.

Пан даверапы ў справах! Па даручэньні ўраду Саюзу Савецкіх Сацыялістычных Рэспублік прашу паведаміць мукдэнскаму ўраду і нацыянальнаму ўраду Кітайскай рэспублікі ў Нанкіне наступнае: водлуг вестак, атрыманых урадам СССР, 10-га ліпеня раніцою кітайская ўлада ўчыніла наскок на Усходня-Кітайскую чыгунку і захапіла тэлеграф чыгункі па ўсёй каляіне, перарваўшы тэлеграфныя зносіны з СССР, зачыніла і апячатала бяз тлумачэньня прычын гандлёвае прадстаўніцтва СССР, а таксама аддзяленьні ўправы дзяржаўнага гандлю, Тэкстыльсындыкату, Нафтсындыкату і савецкага гандлёвага флёту. Потым дубань чыгункі (старшыня праўленьня Кітайска-Усходняй чыгункі) Люй-Чжун Хуан затрабаваў ад кіраўніка Усходня-Кітайскае чыгункі Ямшанава перадачы кіраваньня чыгункаю асобе, назначанай дубанем. Калі кіраўнік чыгункі Ямшанаў адмовіўся выканаць гэтае незаконнае патрабаваньне, якое зьяўляецца грубым парушэньнем згоды аб часовым кіраўніцтве Усходня-Кітайскай чыгункай, падпісанай у Пекіне 31-га траўня 1924 году, а таксама згоды між урадам СССР і ўрадам аўтаномных 3-х усходніх правінцый Кітайскай рэспублікі, утворанай у Мукдэне 20-га верасьня 1924 году,—ён быў звольнены з сваёй пасады, таксама як і памоцнік кіраўніка чыгункі грамадзянін Эйсманд. Пры гэтым абодвы яны былі заменены на асоб, назначаных дубанем. Начальнікі службы цягі, руху і іншыя асобы, згодна загаду таго-ж дубаня, былі звольнены і заменены, пераважна, на расейскіх белагвардзейцаў. Па ўсёй каляіне Усходня-Кітайскай чыгункі былі зачынены і разгромлены прафэсыянальныя і кааперацыйныя арганізацыі рабочых і служачых чыгункі, а таксама былі ўчынены вобыскі і арышты, прычым было арыштавана больш за 200 грамадзян СССР, рабочых і служачых-чыгуначнікаў. Каля 60 савецкіх грамадзян, у тым ліку грамадзяне Ямшанаў і Эйсманд, ужо высланы з межаў Кітаю.

Адначасна атрыманы весткі аб згрупаваньні ўздоўж савецкай мяжы манчжурскага войска, якое знаходзіцца ў баявой гатоўнасьці і пасунута на самую мяжу. Водлуг вестак, разам з манчжурскім войскам ля мяжы СССР знаходзяцца белагвардзейскія атрады, якія манчжурскае камандаваньне намерана перакінуць на савецкую тэрыторыю.

Усе пералічаныя ўчынкі зьяўляюцца самым выразным і грубым парушэньнем простых і ндвусэнсных пастаноў існуючых угавораў між СССР і Кітаем, і гэтыя парушэньні ня робляцца менш гвалтоўнымі ад таго, што дубань чыгункі ў сваёй абвестцы сам спасылаецца на абавязак прадстаўнікоў бакоў на Усходня-Кітайскай чыгунцы выконваць угавор, спрабуючы замаскаваць гэтаю спасылкаю свае яўна незаконныя ўчынкі.

Як відаць з арт. 1 згоды аб часовым кіраваньні Усходня-Кітайскай чыгункай ад 31-га мая 1924 году і з такога самага артыкулу 1, пункту 6 Мукдэнскае згоды, усе пытаньні, якія датычацца Усходня-Кітайскай чыгункі, абмяркоўваюцца і вырашаюцца праўленьнем з 10-ці асоб, а „пастановы праўленьня набываюць моц, калі яны ўхвалены ня менш, як 6-цю сябрамі праўленьня“, прычым старшыня праўленьня—кітайскі грамадзянін і памоцнік старшыні—савецкі грамадзянін „разам загадваюць справамі праўленьня і абодва падпісваюць усе дакуманты праўленьня“. Такім парадкам, самы факт выданьня дубанем аднабаковага загаду за сваім адзінаўчным подпісам і без пагоджаньня як з праўленьнем, так і з памоцнікам дубаня—савецкім грамадзянінам,—надае гэтаму яго акту яўна незаконны характар, ня кажучы ўжо пра тое, што акт у аснове парушае ўстаноўлены ўгаворамі прынцып парытэтнасьці.

Згодна арт. 3 той-ж Пекінскай згоды і арт. 1, п. 8 Мукдэнскай згоды, „кіраваньне чыгункаю ляжыць на кіраўніку—грамадзяніне СССР і двух памоцніках кіраўніка, з якіх адзін павінен быць з грамадзян СССР, а другі—з грамадзян Кітайскае рэспублікі. Памянёныя службовыя асобы назначаюцца праўленьнем і зацьвярджаюцца ўрадамі па прыналежнасьці“.

Іх правы і абавязкі вызначаюцца праўленьнем, якое назначае таксама начальнікаў і памоцнікаў начальнікаў розных галін кіраваньня чыгункаю.

Такім парадкам, звальненьне кіраўніка чыгункі загадам дубаня і яго замена, хоць-бы часовая, на кітайскага грамадзяніна, а таксама аднабаковае звальненьне намесьніка і шэрагу іншых службовых асоб чыгункі парушаюць асноўныя пастановы згоды 1924 году і ў аснове зьмяняюць той рэжым кіраваньня чыгункаю, які быў устаноўлен са згоды ўраду СССР і Кітаю і занатован у праваможных між імі ўгаворах. Гэтае нічым не апраўданае парушэньне мае тым больш ганебны характар, што, як відаць з пададзеных вышэй артыкулаў угавораў, назначэньне, а значыць, і звальненьне названых службовых асоб зьяўляецца прэрагатываю праўленьня ў яго цэлым і ня можа быць ажыцьцёўлена інакшым парадкам, а асабліва аднабаковым адзінаасобным загадам дубаня. Дубань у сваёй абвестцы спасылаецца на загад, дадзеныя ім кіраўніку гр. Ямшанаву накопт ажыцьцяўленьня цэлага раду патрабаваньняў з кітайскага боку накопт парадку кіраваньня чыгункаю. Аднак, кіраўнік чыгункі зьяўляецца выканаўчым органам усяго праўленьня ў цэлым, і ня можа выконваць загадаў дубаня і яго намесьніка, калі яны не паходзяць ад самага праўленьня за подпісамі старшыні і яго таварыша, як гэтага патрабуе арт. 1, п. 6 Мукдэнскае згоды 1924 году. Самая спасылка на невыкананьне кіраўніком нейкіх адзінаасобных загадаў дубаня толькі пацьвярджае незаконны характар учынкаў гэтага апошняга.

Згодна духу і літары Пекінскае і Мукдэнскае згод 1924 г. Усходня-Кітайская чыгунка зьяўляецца аб'ектам супольнага кіраваньня між СССР і Кітаем, прычым Усходня-Кітайская чыгунка можа перайсьці ва ўласнасьць Кітаю або пасьля сканчэньня тэрміну, устаноўленага ўгаворамі, або да сканчэньня гэтага тэрміну ў парадку выкупу чыгункі Кітаем са згоды бакоў. Між тым, пададзеныя вышэй незаконныя ўчынкі дубаня Усходня-Кітайскае чыгункі, санкцыянаваныя кітайскім урадам, азначаюць на справе захоп Усходня-Кітайскай чыгункі і спробу аднабаковай адмены існуючых угавораў.

Згоды 1924 году ўстанаўляюць зусім пэўны парадак упарадкаваньня ўсіх спрэчных пытаньняў накопт чыгункі. Згодна арт. 6 згоды ад 31-га мая 1924 г. і арт. 2, п. 11 Мукдэнскае згоды, „усе пытаньні, па якіх праўленьне ня можа прысьці да згоды, павінны быць перададзены на разгляд ураду ўгаворных бакоў для справядлівага і прыяцельскага вырашэньня“. Кожны з бакоў мае, такім парадкам, поўную магчымасьць узьняць перад другім любое пытаньне ў зусім законным і нармальным парадку і дамагацца ажыцьцяўленьня сваіх патрабаваньняў. Аднак, кітайскі бок і ў гэтым выпадку, як і ў некаторых папярэдніх разох, напрыклад, пры захопе тэлефоннае станцыі, палічыў за лепшае пайсьці па шляху аднабаковых і незаконных учынкаў, якія ня толькі парушаюць, але і руйнуюць праваможныя між СССР і Кітаем угаворы.

Адзначаючы, што зазначаныя вышэй учынкі дубаня Усходня-Кітайскай чыгункі зьяўляюцца грубым парушэньнем існуючых між СССР і Кітаем угавораў, урад СССР заяўляе самы рашучы пратэст накопт гэтых учынкаў і зварачвае ўвагу мукдэнскага ўраду і нацыянальнага ўраду Кітайскае рэспублікі на надзвычайную сур'ёзнасьць становішча, створанага гэтымі ўчынкамі.

Саюзны ўрад даваў ня раз доказы сваіх міралюбных і прыяцельскіх адносін да Кітаю і да тэй барацьбы, якую кітайскі народ праводзіў і праводзіць за зьнішчэньне нераўнапраўных угавораў і аднаўленьне суверэнітэту Кітаю. Урад СССР быў першым урадам, які падпісаў з Кітаем угавор на асновах роўнасьці і паважаньня суверэнітэту Кітаю. Урад СССР сам, па сваёй ініцыятыве, яшчэ ў 1919 годзе зьвярнуўся да кітайскага народу з дэклярацыяй, у якой заявіў аб сваёй гатоўнасьці зьнішчыць усе нераўнапраўныя ўгаворы, утвораныя між Кітаем і царскай Расеяй. Ва ўгаворы 1924 г. гэтыя свае заявы ўрад СССР рэалізаваў. Урад СССР дабраахвотна адмовіўся на карысьць Кітаю ад канцэсій у Цянцьзіне і Ханькоу. Ён дабрахвота адмовіўся ад консульскае юрысдыкцыі і экстэрытарыяльнасьці для сваіх грамадзян у Кітаі. Ён па сваёй уласнай ініцыятыве адмовіўся ад боксэрскае кантрыбуцыі, перадаўшы яе на справу асьветы кітайскага народу. Нарэшце, ён таксама дабрахвотна адмовіўся ад усіх тых прывілей, якія былі дадзены Расеі на Усходня-Кітайскай чыгунцы, а іменна, ад права мець у Кітаі свае войска, паліцыю, суд і ад іншых ваенна-адміністрацыйных функцый, якія да таго часу былі прэрагатываю расейскае ўлады на Усходня-Кітайскай чыгунцы і ва ўсёй паласе адчужэньня гэтае чыгункі. Гэтая адмова ад усіх прывілей, якімі карыстаюцца да гэтага часу чужаземныя дзяржавы з якімі Кітай мае нармальныя зносіны, была выяўленьнем сацыялістычнага характару замежнай палітыкі савецкае дзяржавы. Падпісаньне ўгавору 1924 г. між СССР і Кітаем было спаткана з вялікім спачуваньнем ва ўсіх частках Кітаю, бо гэты ўгавор упяршыню ажыцьцяўляе прынцып роўнасьці бакоў і поўнага суверэнітэту Кітаю.

З пададзенага вышэй выплывае, што, калі кітайская ўлада мела якія-небудзь прэтэнзіі ў адносінах устаноўленага на чыгунцы рэжыму, учынкаў асобных прадстаўнікоў СССР на чыгунцы, або нават у адносінах да ўстаноўленых угаворамі правоў на Усходня-Кітайскую чыгунку і датэрміновага выкупу Усходня-Кітайскае чыгункі, дык гэтая ўлада мела поўную і прадугледжаную ўгаворамі магчымасьць законным парадкам падаваць да СССР кожную сваю прэтэнзію.

Саюзны ўрад адзначае, што ў пытаньнях накопт Усходня-Кітайскай чыгункі ён няўхільна выказваў гатоўнасьць да прыяцельскага ўпарадкаваньня кожнага спрэчнага моманту. Не далей, як 2-га лютага, у ноцы, пададзенай генэральным консульствам СССР у Мукдэне цэнтральнаму дыплёматычнаму кіраўніцтву 3-х усходніх правінцый Кітаю, урад СССР заяўляў, што ён „лічыць вельмі пажаданым, каб усе спрэчныя пытаньні, і ў асобку пытаньні накопт рэжыму чыгункі, якія засталіся нявырашанымі на працягу мінулых гадоў, ня выклікалі непаразуменьняў і не ўскладнялі нармальнае працы чыгункі, а былі абмеркаваны і вырашаны з мэтаю адкіліць магчымыя непаразуменьні і канфлікты“. Гэтая прапанова, якая сьведчыць аб тым, наколькі ўрад СССР гатоў пайсьці насустрач разумным пажаданьням Кітайскай рэспублікі, давала магчымасьць кітайскаму ўраду паставіць на абмеркаваньне кожнае пытаньне, якое яго цікавіць. Кітайская рэспубліка, аднак, не пажадала карыстацца гэтаю магчымасьцю, якую давала прапанова саюзнага ўраду ад 2-га лютага г. г., і гэтая прапанова засталася без адказу. Таксама ня было дадзена адказу і на тэлеграму, пасланую 11-га ліпеня 1929 г. за подпісам Народнага Камісара шляхоў СССР на адрас старшыні праўленьня Усходня-Кітайскай чыгункі з заяваю аб гатоўнасьці неадкладна абмеркаваць усе спрэчныя пытаньні і з паведамленьнем, што перамовы па гэтых пытаньнях даручаюцца Народным Камісарыятам шляхоў СССР сябру яго калегіі гр. Серабракову.

Усе гэтыя факты вычэрпваюча сьведчаць аб поўнай беспадстаўнасьці спасылак ў памянёнай заяве дубаня Усходня-Кітайскае чыгункі на нібы меўшае месца спробы з кітайскага боку ўпарадкаваць спрэчныя пытаньні.

Выказаную вышэй палітыку мірнага прыяцельскага вырашэньня ўсіх спрэчных пытаньняў і палітыку паважаньня суверэнных правоў Кітаю, якая зьяўляецца адкіленьнем асноў імпэрыялістычнае палітыкі буржуазных дзяржаў, сучасная кітайская ўлада схільна, як відаць, расцэньваць ня як палітыку, якая выплывае з самага натура савецкай улады, як выяўленьне яе слабасьці. Мабыць іменна з гэтае прычыны кітайская ўлада дазваляе сабе груба-гвалтоўныя і правакацыйныя ўчынкі ў адносінах да СССР, злоўжываючы яго міралюбнасьцю. Саюзны ўрад прымушан у зьвязку з гэтым напомніць кітайскай уладзе, што ён мае даволі сродкаў, патрэбных для таго, каб абараніць законныя правы народаў СССР ад розных гвалтоўных пасяганьняў.

Застаючыся верным сваёй мірнай палітыцы, саюзны ўрад, не зважаючы на гвалтоўныя і правакацыйныя ўчынкі кітайскае ўлады, яшчэ раз выказвае гатоўнасьць распачаць з Кітаем перамовы па ўсіх пытаньнях, зьвязаных з Усходня-Кітайскай чыгункай. Такія перамовы магчымы, аднак, толькі пры ўмове неадкладнага вызваленьня арыштаваных грамадзян СССР і адмены ўсіх незаконных учынкаў кітайскай улады.

У адпаведнасьці з гэтым Саюзны ўрад прапануе:

1) склікаць неадкладна канфэрэнцыю для ўпарадкаваньня ўсіх пытаньняў, зьвязаных з Усходня-Кітайскай чыгункай;

2) кітайская ўлада неадкладна скасоўвае ўсе самачынныя загады ў адносінах да Усходня-Кітайскай чыгункі;

3) усе арыштаваныя савецкія грамадзяне неадкладна вызваляюцца, і кітайская ўлада спыняе ўсе прасьледаваньні і ўціскі ў адносінах як да савецкіх грамадзян, так і савецкіх установаў.

Саюзны ўрад прапануе мукдэнскаму ўраду і нацыянальнаму ўраду Кітайскай рэспублікі абдумаць тыя сур'ёзныя вынікі, якія выкліча адкіленьне гэтае прапановы СССР.

Саюзны ўрад заяўляе, што ён на працягу 3-х дзён будзе чакаць адказу кітайскага ўраду на сваю прапанову і папераджае, што ў выпадку неатрыманьня здавальняючага адказу ён будзе прымушан ужыць іншыя захады абароны законных правоў СССР.

Прымеце і інш.

Л. Карахан.

НОТА ДАВЕРАНАГА ПА СПРАВАХ КІТАЙСКАЙ РЭСПУБЛІКІ.

МАСКВА, 15-7. 15-га ліпеня даверапы ў справах Кітайскай рэспублікі пан Ся-Вэй-Сун прыслаў Намесьніку Народнага Камісара па замежных справах Карахану ноту такога зьместу;

„Пан Народны Камісар! Маю гонар давесьці да Вашага ведама, што 14-га ліпеня ў 4 гадзіны раніцы мне ўручана была Ваша нота ад 13-га ліпеня Зараз-жа і асабова прыступіўшы да перакладу ноты на кітайскую мову, я зног пры нясупыннай працы скончыць дакладны і поўны пераклад толькі к канцу дня 17-га ліпеня, у 1 гадз. 30 мінут гэтага 15 ліпеня здаўшы яго на маскоўскі тэлеграф у адрас майго ўраду. Ня маючы інструкцыі на непасрэдныя зносіны з мясцовым урадам трох усходніх правінцый Кітайскай рэспублікі, я прасіў тэлеграмай міністэрства аб перадачы ноты і ў Мукдэн. Копія-ж рускага тэксту Вашай ноты мной перададзена ў Нанкін па пошце“.

ГУТАРКА КАРЭСПАНДЭНТА ТАСС З КІТАЙСКІМ ДАВЕРАНЫМ У МАСКВЕ.

ПЭЙПІН, 13-7. Карэспандэнт ТАСС учора гутарыў з кітайскім даверапым у справах у Маскве Чу-Сяо-Лянам, памоцнікам начальніка дэпартаманту міністрам замежных спраў Юнгам і іншымі кітайскімі службовымі асобамі. Агульнае ўражаньне ад гутаркі такое, што кітайскія дзеячы імкнуцца надаць малое значэньне харбінскім падзеям, спрабуючы завэрыць карэспандэнта ТАСС у тым, што ў Харбіне ня здарылася нічога сур'ёзнага, становішча там не такое ўжо дрэннае. Кітай, як і раней, папрыяцельску адносіцца да СССР і ўсе пытаньні будуць упарадкаваны здавальняюча.

Карэспандэнт ТАСС задаў запытаньне, хіба можна лічыць гвалтоўнае звальненьне такіх асоб, як Ямшанаў, здарэньнем не адмоўнага значэньня? У адказ на гэтае запытаньне яму заявілі, што яшчэ няма падрабязных вестак аб апошніх падзеях. Далей, карэспандэнт ТАСС задаў запытаньне, ці нельга тлумачыць заяву Ван-Чжэн-Ціна аб тым, што даныя, атрыманыя пры вобыску ў савецкім консульстве ў Харбіне, у якіх зазначана на неабходнасьць пазбаўленьня там ад камунізму, як адабраньне апошніх учынкаў мукдэнскай улады з боку нацыянальнага ўраду? На гэта Юнг адказаў, што нацыянальны ўрад даў агульны загад аб зьнішчэньні камунізму, а мясцовая ўлада ўжывае такія захады, якія лічыць мэтазгоднымі для ажыцьцяўленьня гэтае мэты.

Правакацыйныя выпады на Усх.-Кіт. чыгунцы ня спыняюцца.

ЧЫТА, 15-VII. Хуткім цягнікам у Маскву выехала першая група працаўнікоў Усходня-Кітайскае чыгункі, якія прыехалі ў Чыту. Сёньня на чале з Князёвым выехала другая група, якая накіроўваецца ў Хабараўск. Спынілася ў Чыце яшчэ каля 30 працаўнікоў чыгункі, пера[illegible] саюзных працаўнікоў камітэтаў на станцыях Усходня-Кітайскае чыгункі. Выехалі таксама дактары, якія працавалі на лінейных станцыях. Высылка маемасьці была вельмі сьпешная. Паліцыя прапанавала на працягу некалькіх хвілін вызваліць памяшканьне і кватэры, прычым у цягнік сядалі ў чым стаялі. Доктара Фрэнкеля на станцыі «Манчжурыя» зьбілі прыкладамі за жаданьне ўзяць з сабою сям'ю.

Звальненьне працаўнікоў Усходня-Кітайскае чыгункі—савецкіх грамадзян ня спыняецца. Расейская частка праўленьня Усходня-Кітайскае чыгункі ў асобе Сыркіна, Ізмайлава і кіраўніка Ямшанава выехала з Харбіна ў асобным вагоне.

Звальненьні савецкіх працаўнікоў ня спыняюцца

ЧЫТА, 15-7 Праехалі кіраўнік Усходня-Кітайскай чыгункі т. Ямшанаў, яго памоцнік Эйсманд, памоцнік начальніка камэрцыйнай часткі Рагозін і іншыя працаўнікі ўправы. Праехалі таксама працаўнікі гандлёвага прадстаўніцтва. Сем'і едуць ня ўсе. Сям'ю Рагозіна кітайцы ня пусьцілі нават разьвітацца з ім, насьпяшаўшыся хутчэй перакінуць вагон з Манчжурыі на першы разьезд нашай тэрыторыі № 86.

Праехаўшыя апавядаюць, што звальненьне расейскае часткі Усходня-Кітайскае чыгункі адбываецца з выключнаю пасьпешнасьцю. Асабліва шпарка звальняюць з камэрцыйнай часткі, высылаючы пагалоўна ўсіх, незалежна ад пасады. Спынена праца ўсіх гандлёвых прадстаўніцтваў СССР. На ліквідацыю спраў і выезд з межаў Кітаю дадзен тыдзень. Сябры праўленьня Усходня-Кітайскай чыгункі Сыркін і Ізмайлаў застаюцца пакуль што ў Харбіне.

На вакзале праяжджаючых працаўнікоў Усходня-Кітайскай чыгункі сустракалі прадстаўнікі мясцовых арганізацый і прыехаўшыя раней супрацоўнікі—харбінцы.

Замежны друк аб кітайскіх драпежніках.

НЕЛЬГА АДНОСІЦЦА СПАКОЙНА ДА ЗАХОПУ ЧУЖАЗЕМНАЙ МАЕМАСЬЦІ.

ЛЁНДАН, 13-7. Дыплёматычны агледчык «Дэйлі Геральд», абмяркоўваючы падзеі на Усходня-Кітайскай чыгунцы, піша: «Хоць антысавецкія выступленьні і папулярны ў чужаземных колах, аднак, гвалтоўны захоп чужаземнае маемасьці і гвалтоўная адмова ад згоды з чужаземнаю дзяржаваю зьяўляюцца здарэньнямі, да якіх наўрад ці можна адносіцца спакойна“.

КІТАЙСКІ УРАД НЯ МЕЎ НІЯКАГА ПРАВА КАНФІСКАВАЦЬ ЧУЖУЮ МАЕМАСЬЦЬ.

ШАНХАЙ, 13-7. Амэрыканскі друк выказвае надзвычайную зацікаўленасьць харбінскімі падзеямі. Мясцовыя карэспандэнты амэрыканскіх газэт і агенцтваў атрымалі заказы поўнасьцю асьвятляць падзеі. Некаторыя карэспандэнты маюць нават загад выехаць у Манчжурыю і чакаць там далейшых падзей.

* * *

ПЭЙПІН, 15-7. Амэрыканскі ліберальны орган „Пэйпін-Лідэр“ заяўляе, што «наступны ход у пытаньні аб Усходня-Кітайскай чыгунцы трэба чакаць ад Масквы“.

Афіцыёз японскае місіі ў Пэйпіне „Норд Чайна Стандарт“ паведамляе, што ў паўночнай Манчжурыі пануе пярэпалах. Дзелавое жыцьцё там зусім замерла. Спасылаючыся на паведамленьне з Харбіну, газэта зазначае, што кітайская ўлада мяркуе зачыніць Дульбанк. Газэта ў перадавым артыкуле піша: «Увесь сьвет хоча ведаць, ці меў Кітай дыплёматычныя, юрыдычныя і маральныя правы ўжываць гвалт, як ён гэта зрабіў? Далей, калі Кітай нават абвінавачвае СССР у камуністычнай прапагандзе, дык і ў гэтым выпадку ці меў ён права арыштоўваць і канфіскаваць маемасьць без падрабязнага абмеркаваньня гэтага пытаньня пры ўдзеле кітайскіх і савецкіх дэлегатаў?»

Газэта лічыць, што Кітай, як відаць, пабудуе «добра складзеную жахлівую справу“ для таго, каб апраўдаць свой напрамак. У пэйпінскіх чужаземных колах завяраюць, што былы кіраўнік Усходня-Кітайскае чыгункі Астравумаў актыўна ўдзельнічае ў рэарганізацыі Усходня-Кітайская чыгункі. За сьпіною-ж харбінскае ўлады, якая ўчыніла захоп Усходня-Кітайскай чыгункі, стаіць дарадчык Чжан-Сюэ-Ляна Дапальд.

„НІЦЫ“ АБ СКЛІКАНЬНІ МІЖНАРОДНАЙ КАНФЭРЭНЦЫІ.

ТОКІЁ, 13-7. Увесь друк зьмяшчае паведамленьне з Харбіну аб тым, што савецкі ўрад, нібыта, наслаў у Кітай Серабракова, даручыўшы яму неадкладна распачаць перамовы з Кітаем. На думку колаў міністэрства замежных спраў, гэта сьведчыць, што пакуль што ня будзе ўжыта варожых і ваенных дзеяньняў.

„Ніцы-Ніцы“ абмяркоўвае магчымасьць скліку міжнароднае канфэрэнцыі з дзяржавамі, якія раней удзельнічалі ў кантраляваньні Усходня-Кітайскай чыгункі на чале з Францыяй, якая найбольш зацікаўлена на Усходня-Кітайскай чыгунцы.

МІТЫНГІ ПРАТЭСТУ СУПРОЦЬ БАНДЫЦКАГА НАСКОКУ НА У.-К. чыг.

МАСКВА, 15-VII. У нядзелю ў парку культуры і адпачынку адбыўся вялікі мітынг пратэсту проці драпежніцкага наскоку на Усходня-Кітайскую чыгунку. У мітынгу ўдзельнічала больш за 8 тысяч рабочых самых буйных заводаў Масквы, служачыя, чырвонаармейцы і інш. Пасьля невялічкага дакладу старшыні МГСПС т. Стрыеўскага з прамовамі выступілі рабочыя маскоўскіх прадпрыёмстваў, якія патрабавалі рашучых захадаў проці кітайскіх генэралаў, а таксама яшчэ большага напружаньня ў справе сацыялістычнага будаўніцтва.

Бурнымі воплескамі была спаткана запіска дэмабілізаванага чырвонаармейца, будаўнічага рабочага Кажыценкава, які заявіў, што ён гатоў у кожны момант пайсьці ў Чырвоную армію, каб умацаваць Савецкі Саюз.

Ва ўхваленай рэзалюцыі зазначана: «Ня хочам вайны. Гэта даказвае міралюбная нота і палітыка савецкага ўраду. Але ва ўсім бывае граніца. Кітайскія Калчакі, Дзянікіны і Ўрангелі разьлічацца. Праз галовы кітайскіх кіраўнікоў зварочваемся да кітайскае рабочае клясы і сялянства з заклікам закілзаць бандытаў і экспляататараў. Наша сіла ў братэрскім саюзе кітайскага народу з народамі СССР. У нас з вамі агульныя ворагі—гэта кітайскія фашысты, генэралы, абшарнікі, ліхвяры і банкіры.

Патрабуем ад савецкага ўраду самых рашучых захадаў, каб, ня спыняючыся ні перад чым, спыніць бандыцкае свавольства і гвалты. Для падмацаваньня нашага ультыматуму кітайскім генэралам патрабуем неадкладнага выпуску 3-й пазыкі індустрыялізацыі. Узмацнім выкананьне пяцігодкі, павялічым прадукцыйнасьць працы, палепшым якасьць прадукцыі. За ўзмацненьне Чырвонай арміі—апоры бяздольнасьці СССР. На першы покліч савецкай улады ўсе, як адзін, са зброяй у руках выступім на абарону сваёй бацькаўшчыны“.

У той самы дзень такія-ж рэзалюцыі ўхвалены на шматтысячных мітынгах працоўных Масквы на Ленінскіх горах, у садзе імя Мангенштаму і інш. Мітынгі пратэсту проці наскоку на Усходня-Кітайскую чыг. адбыліся ў Хабараўску, Новасібірску, Іркуцку, Казані, Астрахані і іншых гарадох.

Аб праэкце стварэньня Злучаных Штатаў Эўропы.

ПАРЫЖ, 13-VII. Адгукаючыся на праэкт Брыяна аб скліку міжнароднае канфэрэнцыі па пытаньні аб стварэньні эўрапейскай камісіі гандлёвай палаты, орган цяжкае прамысловасьці „Бюлетэнь Катыген“ заяўляе: „Праэкт стварэньня Эўрапейскіх Злучаных Штатаў грунтуецца на глыбокіх падставах. Эўрапейскія дзяржавы прымушаны проціпаставіць свае аб'яднаныя сілы эканамічнаму і фінансаваму імпэрыялізму—Злучаных Штатаў.

Аналізуючы газэтны гармідар наваколь гэтага пытаньня, „Юманітэ“ выкрывае глыбока імпэрыялістычны характар брыянаўскіх плянаў, якія маюць, на яе думку, тры мэты: папершае, наладжаньне агульнаэўрапейскага адпору амэрыканскай мытнай палітыцы, падугое, узмацненьне гегемоніі Францыі ў Эўропе праз аб'яднаньне эўрапейскіх краін наваколь асяродку, які складаецца з Францыі і яе саюзьнікаў у цэнтральнай і ўсходняй Эўропе, патрэцяе—нанясеньне ўдару СССР, проці якога на сучасным амстэрдамскім кангрэсе міжнароднае гандлёвае палаты падрыхтоўваецца адзіны эканамічны фронт дзяржаў Эўропы.

Плянам імпэрыялістычнае пан-Эўропы пралетарыят павінен проціпаставіць сваю рэвалюцыйную працу для заснаваньня сусьветнае фэдэрацыі Савецкіх Сацыялістычных Рэспублік.

НЯЎДАЛЫ ПЕРАЛЁТ ПОЛЬСКІХ ЛЁТНІКАЎ.

ПАРЫЖ, 14-7. Польскія лётнікі Ідзікоўскі і Кубала, якія вылецелі ў трансатлянтычны пералёт з аэрадрому Лябуржэ (каля Парыжу), зьнізіліся на партугальскай выспе Грацыёза. У той момант, калі самалёт амаль што дасягнуў ужо зямлі, сарваўся матор. Ідзікоўскі разьбіўся, Кубала паранен.

Абвастрэньне франка-нямецкіх адносін.

БЭРЛІН, 13-7. Агенцтва Вольфа паведамляе: «Старшыня нямецкае партыі цэнтру Каас зьвярнуўся да міністра акупаваных абласьцей Вірта з лістам, у якім зазначае на выкрытыя нядаўна ў частцы францускага друку імкненьні заснаваць так званую пагоджваючую камісію ў Рэйнскай вобласьці. Гэтая ідэя, не зважаючы на аднадушна адмоўныя адносіны да яе з боку Нямеччыны, павінна быць высунута, як францускае патрабаваньне на надыходзячай палітычнай канфэрэнцыі па рэпарацыйнай праблеме. У сваім лісьце да Вірта Каас піша аб гэтым пытаньні так: «Прызнаючы, як з дзелавога, так і з іншага погляду думку аб стварэньні спэцыяльнай кантрольнай камісіі для Рэйнскай вобласьці няжыцьцёвай, партыя цэнтру пераходзіць у самую крайнюю апазіцыю да кожнага нямецкага ўраду, які згадзіўся-б на стварэньне пагоджваючай камісіі для Рэйнскае вобласьці».

У адказ на гэты ліст Вірт адзначыў, што францускі друк, высоўваючы патрабаваньне стварыць пастаянную камісію ў Рэйнскай вобласьці, спасылаецца на існуючую, нібыта, пагрозу безапаснасьці Францыі. „Аднак,—піша Вірт,—кожная новая арганізацыя, заснаваная з мэтаю пастаяннага кантролю ў акупаванай зоне, ня можа даць Францыі ніякіх гарантый больш надзейных за тыя, якія дае ёй сучаснае ўпарадкаваньне пытаньня. Маючы на мэце вабясьпеку міру, Нямеччына ня можа згадзіцца з тым, каб да яе безабароннасьці далучылі яшчэ і яе бясправунасьць. Заснаваньне пастаяннай кантрольнай камісіі ў Рэйнскай вобласьці было-б раўназначна такой-жа зьнявазе правоў Нямеччыны, якім зьяўляецца гвалтоўны ўваход войска Антанты ў Рэйнскую вобласьць і азначала-б крок назад у сэнсе агульнага ўмацаваньня міру. Грунтуючыся на інтарэсах сапраўднага міру, мы з усёй энэргіяй будзем змагацца проці стварэньня пастаяннай кантрольнай камісіі ў Рэйнскай вобласьці“.

Абмяркоўваючы гэты абмен лістамі між старшынёю партыі цэнтру і міністрам акупаваных абласьцей, нямецкі друк аднадушна адкіляе патрабаваньне францускага друку аб стварэньні камісіі ў Рэйнскай вобласьці. Сацыял-дэмакратычны дэпутат рэйхстагу Брэйтшвэйд у артыкуле „Форвэртс“ пра будучы лёс Рэйнскай вобласьці зазначае: «Для Францыі павінна быць зусім зразумелым, што ў нямецкім рэйхстазе ня будзе большасьці для ратыфікацыі, выпрацаванай парыскай канфэрэнцыяй экспэртаў рэпарацыйнае згоды, калі прынамсі ня будзе поўнай упэўненасьці, што чужаземнае войска неадкладна звакуюецца з Рэйнскае вобласьці“.

„Літке“ адплыў на выспу Урангеля.

УЛАДЫВАСТОК, 14-га ліпеня а поўдні пагрузка „Лідке“ скончылася. Праводзіць параход прышлі ўсе мясцовыя арганізацыі са сьцягамі, а таксама вайсковыя часьці. А 14-й гадз. адбыўся мітынг, на якім выступіў з разьвітальнаю прамоваю начальнік выспы Мінэес, начальнік экспэдыцыі капітан Лубініцкі і іншыя. А 15-й гадз. 15 хвіл. пад гукі аркестру і салюты з гарматаў на рэйдзе суднаў „Лідке“ адплыў ад берагу.

На лёдаразе знаходзіцца 6 будучых жыхароў выспы, 4 навуковыя супрацоўнікі, кіно-апэратар, карэспандэнт, апроч каманды і адміністрацыі выспы Урангеля. «Лідке» захапіў з сабою некалькі пасажыраў у Петрапаўлаўск. Першы паход „Лідке“—Шакалакі.

АНГЛА-КІТАЙСКІЯ ПЕРАГАВОРЫ Ў ТУПІКУ.

ШАНХАЙ, 13-VII. Англа-кітайскія перамовы аб звароце порту Вэн-Ха-Бэя і яго тэрыторыі прышлі ў тупік. Нацыянальны ўрад дамагаецца звароту Вэн-Ха-Бэю бяз ніякіх умоў. Англія-ж патрабуе, каб з Вэн-Ха-Бэю быў зроблен адкрыты порт, і дамагаецца, каб Кітай даў Англіі права карыстацца портам у якасьці базы для ангельскага флёту ў кітайскіх водах.

ЗАЎВАГА: порт і тэрыторыя Вэн-Ха-Бэю знаходзіцца «ў арэндзе» Англіі з 1898 году. Ангельскі ўрад яшчэ ў 1922 годзе згадзіўся абвясьціць Вэн-Ха-Бэй адкрытым портам.

РЭВАЛЮЦЫЙНЫЯ АТРАДЫ КІТАЙСКІХ ПАЎСТАНЦАЎ ПРАСОЎВАЮЦЦА НАПЕРАД.

ШАНХАЙ, 13-VII. Паўстанцкія атрады, якімі кіруе Чу-Дэ, перайшлі з Фуцьзянскай правінцыі ў паўночнаусходнюю частку Гуандуньскае правінцыі бяз ніякае перашкоды на сваім шляху. Рэвалюцыйныя атрады пасоўваюцца да марскога ўзьбярэжжа ў напрамку да порту Сватоу. Мясцовая ўлада Сватоу патрабуе ад нацыянальнага ўраду тэрміновае прысылкі дапамогі для барацьбы з паўстанцкім войскам. Водлуг слоў кітайскага друку, атрады Чу-Дэ налічваюць дзесяткі тысяч байцоў.

Перастрэлка паміж баўгарскімі і югаслаўскімі пагранічнікамі.

ВЕНА. Югаслаўскі ўрад дамагаецца перад Баўгарыяй сваіх ранейшых патрабаваньняў вызначыць прымежную зону, вывесьці з яе эмігрантаў, дазволіць пераход мяжы толькі ва ўстаноўленых для гэтага прымежных пунктах.

Прымежныя канфлікты ня спыняюцца і нядаўна здарылася між баўгарскімі і югаслаўскімі салдатамі вострая перастрэлка.

ПАРТЫЙНАЕ ЖЫЦЬЦЁ.

АЧЫСЬЦІЎШЫ СВАЕ ШЭРАГІ АД КУЛАКОЎ, П'ЯНІЦ І БАЛАСТУ, ПАРТЫЯ АДЧЫНЯЕ ДЗЬВЕРЫ ЛЕПШЫМ РАБОЧЫМ, БАТРАКАМ І БЕДНЯКАМ.—ПРЫ ЎДЗЕЛЕ ПРАЦОЎНЫХ ПРАВЕРАЧНАЯ КАМІСІЯ Ў КОЙДАНАЎСКІМ РАЁНЕ ВЫЯВІЛА БЫЛЫХ БЕЛАГВАРДЗЕЙЦАЎ І ЛЮДЗЕЙ, ЯКІЯ СТРАЦІЛІ ТВАР КАМУНІСТА І ПЕРАШКАДЖАЮЦЬ ПРАВОДЗІЦЬ ПАРТЫЙНУЮ ЛІНІЮ.

Ачысьціліся ад непатрэбнага.

9 і 10 ліпеня праверачная камісія на чале з тав. Леганам правярала Старасельскую ячэйку, Копыскага раёну. [illegible]

Сельскор Казанскі.

Падабранская местачковая кандыдацкая група на аглядзе.

На сход сабралася многа працоўных. [illegible]

...увагу. Азаву былі прад'яўлены шэраг [illegible] ныя абвінавачаньні: ён, супольна з другім саматужнікам у кампаніі, карыстаўся наёмнай сілаю, жыве з бацькам, які быў спэкулянтам, мае сувязь з нэпманскім элемэнтам. Пры выбарах крэдытнага т-ва, калі саматужнікі-заможнікі выступалі супроць сьпісу ячэйкі, ён ня толькі не абараняў яго, але пакінуў сход. Выступаючыя ў спрэчках паказалі, што Азаву ня месца ў партыі. Праверттройкай Азаў з партыі выключан.

Наступным правяраўся тав. Ханін Т. М. Кандыдат партыі з 1928 году, саматужнік-бядняк, малапісьменны, адданы партыі. Воплескамі правадзілі т. Ханіна з трыбуны. Праверачнай тройкай т. Ханін застаўлен у партыі, але і яму паказана на неабходнасьць узьняцца свайго палітычнага і агульна-адукацыйнага ўзроўню.

Тав. Білюноў. Селянін-бядняк, у партыі з 1925 г. Нядаўна скончыў савпартшколу. Да гэтага часу працаваў у с. Карме хатнікам і праводзіў правільную партыйную лінію. Зараз працуе старшынёю с.-г. т-ва. Тав. Білюноў быў дабрахвотнікам у Чырвонай арміі. Праверачная тройка пакінула яго ў партыі.

Доўга разьбіраліся аб Цішкове. Служачы, у партыі з 1924 г. Абвінавачваецца [illegible]

Адзінае абвінавачаньне, якое было яму прад'яўлена—гэта сувязь з маткаю, у якой ёсьць заможная гаспадарка.

За сувязь з маткаю і за іншыя моманты т. Цішковым вынесена вымова.

З асаблівай увагаю заля заслухала біяграфію т. Вініцкага. Рабочы, член партыі з 1919 году. Служыў у Чырвонай арміі і быў ранен. Працуе старшынёю спажывецкага таварыства. Удзельнічае актыўна ў грамадзкай працы і праводзіць клясавую лінію. Тав. Вініцкаму было задана некалькі пытаньняў аб яго сацыяльным паходжаньні. Бацька Вініцкага да рэвалюцыі быў дробным гандляром, але пасьля рэвалюцыі ён інвалід і жыве выключна на сродкі сваіх дзяцей рабочых-камуністаў.

Тав. Вініцкага праверачная тройка пакінула ў партыі, але паказала яму на неабходнасьць зьнішчэньня паасобных выпадкаў нетактычнасьці і грубасьці.

Рашэньні праверачнай тройкі сход сустракаў воплескамі. Трэба адзначыць, што чыстка прайшла з большай актыўнасьцю масы, якая дапамагала праверачнай тройцы ў выяўленьні сапраўднага твару правяраемых.

Б. Разінскі.

За поўнае аздараўленьне партыі.

(Койданаўская партарганізацыя).

У працягу трох тыдняў працуе праверачная камісія [illegible]

Ячэйка пры Койданаўскім камбінаце.

[illegible]

Прафсаюзная ячэйка.

[illegible]

Станцыйная ячэйка.

[illegible]

Ячэйка чыгункі ст. Негарэлае.

[illegible]

За аздараўленьне.

[illegible]

Ячэйка пры мытніцы ст. Негарэлае.

[illegible]

Чыстка пачалася.

(В. Урэчча, Слуцкага раёну).

На шматлюдным сходзе працоўных Урэцкага сельсавету адбылася чыстка ячэйкі КПБ. Старшыня камісіі коратка застанавіўся на значэньні і неабходнасьці чысткі і заклікаў усіх працоўных дапамагаць у гэтай важнай справе. Сэкратар ячэйкі ахарактарызаваў марально-палітычнае становішча ячэйкі.

Пры праверцы кожнаму партыйцу было дадзена шэраг запытаньняў, а ў спрэчках маса адзначала дадатныя і адмоўныя бакі таго ці іншага партыйца. Ячэйка ў большасьці рабочая. На працягу свайго існаваньня яна сумела стаць сапраўдным кіраўніком працоўных. За апошні час у ячэйцы мелі месца п'янка, упадніцтва і клерыкалізм.

Партыец Жук Андрэй часта бываў п'яны і ходзячы па вёсцы хуліганіў, за што быў пад судом. Гэтым самым ён падрываў аўтарытэт усёй ячэйкі.

Некаторыя партыйцы хрысьцілі сваіх дзяцей, выпякалі мацу і прасілі матар'яльнай дапамогі ў равіна.

Ёсьць і такія партыйцы, якія ня вераць у пралетарскія сілы. Яны ня ўпэўнены, што пралетарскай рукой можна ў прах разьбіць кулака ў вёсцы, а нэпмана ў горадзе ці мястэчку. І ім хочацца соладка адпачнуць на прадпрыёмстве. Трэба адзначыць, што ў чыстцы нашай ячэйкі працоўныя прымалі самы актыўны ўдзел.

Гэта гаворыць за тое, што падрыхтоўчая праца была праведзена добра. Насельніцтва было дастаткова асьведамлена ў гэтым пытаньні і аднеслася да яго здрава. Былі і выпадкі, калі некаторыя людзі хацелі выкарыстаць чыстку для сваіх мэт, але гэта атрымала рашучы адпор.

Дубовік.

Падтрымаем усе захады савецкага ўраду.

(На сходзе партарганізацыі Фрунзэнскага раёну з удзелам беспартыйных рабочых і служачых).

Імпэрыялісты рыхтуюць новую сусьветную бойню.—Працоўныя гор. Менску рашуча пратэстуюць супроць правакацыі на Усходня-Кітайскай чыгунцы.—На выпады імпэрыялістаў адказам узмацненьня шэрагаў партыі, дапамогам ёй пасьпяхова ажыцьцявіць пастановы XVI партканфэрэнцыі.—Працоўныя патрабуюць выпусьціць 3-ю пазыку індустрыялізацыі.

Вялікі плянц саду «Прафінтэрн» [illegible]

... на сход. Усе ахоплены адным жаданьнем—паказаць міжнароднаму пралетарыяту, што пралетары Савецкага Саюзу рыхтуюцца да 1-га жніўня, што яны таксама, разам з міжнародным пралетарыятам, выступяць у гэты дзень і будуць заклікаць да вызваленьня працоўных усяго сьвету, каб працоўныя, якія яшчэ дагэтуль прыгнечаны сусьветным капіталам і зносяць нацыянальны ўціск,—перабудавалі свае краіны на сацыялістычны лад.

Ад імя Фрунзэнскага райкому сход адчыніў тав. **Гурвіч.**

—Пралетары ўсяго сьвету па заклiку Камінтэрну ва ўсіх краінах прыступілі да падрыхтоўкі ўсіх сіл пралетарыяту, каб даць адпор імпэрыялістам, рыхтуючым напад на СССР. Падзеі ва ўсіх буржуазных краінах паказваюць, што буржуазея рыхтуецца да вайны. Падзеі на Усходня-Кітайскай чыгунцы, якія мелі месца ў апошнія дні, фактычна былі адкрытым выклікам на вайну. Падзеі былі зроблены па ўказцы англа-амэрыканскага капіталу.

Мы праводзім падрыхтоўку да 1-га жніўня ў вольнай краіне Саветаў. Шэраг нашых дэлегацый ня раз даказваў, што СССР хоча міру, але ўзброеньне буржуазных краін усё павялічваецца.

А таму мы павінны быць заўсёды падрыхтаванымі, каб у любы момант даць рашучы адпор наступу міжнароднага капіталу.

Па закліку раённага камітэту партыі прышло сюды шмат беспартыйных, інакш і ня можа быць. Пралетарыят прышоў арганізаваным парадкам: „Камунараўцы“ прышлі сюды за 14 вёрст; тарфянікі, дзе ёсьць рабочыя з розных гарадоў і вёсак; швэйнікі, якія сёньня, у нядзелю адчынілі сваю новую фабрыку, усе зьявіліся, каб даць сёньня рашучы адказ на ўсе спробы міжнародных імпэрыялістых, на ўсе спробы клясавага ворага ўнутры нашай краіны.

Пасьля абраньня прэзыдыуму і ганаровага прэзыдыуму, у які ўвайшлі т. т.—**Сталін, Калінін, Молатаў, Варашылаў, Тэльман, Гамарнік, Арджанікідзе,** з дакладам аб міжнародным і ўнутраным становішчы выступіў тав. **Славінскі.**

Што робіць капіталістычны сьвет?

— Адзнаку сучаснага моманту міжнароднага становішча можна пачаць з таго, чым займаецца зараз капіталістычны сьвет, і на што зьвернута яго ўвага. Дзеля ацэнкі сучаснага становішча капіталістычнага сьвету Кампартыя мае дастатковы вопыт у мінулым—падрыхтоўку буржуазеі да вайны 1914 году. Яшчэ задоўга да гэтай вайны партыя сыгналізавала аб тым, што капіталісты рыхтуюць сусьветную бойню.

Пасьля апошняй імпэрыялістычнай бойні ўтвараюцца новыя ваенныя саюзы, тайныя дагаворы, якія заключаюцца і заключаны «сацыялістамі» розных краін. Мы маем тайны дагавор між Англіяй і Францыяй, тайны дагавор паміж Францыяй, Англіяй і Бэльгіяй.

Зараз пасьля «стабілізацыі» капіталізму [illegible] ...тыя ўрады, якія існуюць афіцыйна і займаюцца брахнёй, балбатнёй, а фактычна кіруюць там вайскоўцы, якія трымаюць у руках усю ўладу.

Куды накіраваны сродкі імпэрыялістаў.

Тайны саюз, які выклікаў вялікую трывогу,—гэта саюз дзяржаў, які накіраваны супроць СССР. Сродкі імпэрыялістычных дзяржаў накіраваны на ўзбраеньне і павялічэньне армій, аб чым сьведчыць наступнае:

Арміі Францыі, Англіі, Італіі, Японіі і Злучаных Штатаў мелі ў сваім складзе ўсе разам у 1913 годзе 827 тысяч чалавек, а ў 1928 годзе яны мелі 2 міліёны 66 тысяч чалавек. Ня дзіва, што зараз вайсковыя кадры большыя, чымся да вайны 1914 году. Акрамя афіцыйных армій, імпэрыялісты маюць у сваіх краінах тайныя арміі. Калі падлічыць усё гэта разам, дык яны маюць вайсковы рэзэрв у 20 міліёнаў 700 тысяч чалавек. Сюды яшчэ трэба далічыць і фашыстаў, якія ёсьць у многіх краінах.

Гэтыя-ж 5 дзяржаў у 1923 годзе мелі ўсе разам 2570 лётных машын (аэрапляны і г. д.); у 1928 годзе яны ўжо мелі 4.480 штук. А па пэрспэктыўных плянах, якія яны намячаюць, у іх павінна быць у 1930 годзе—5800 штук, у 1932 годзе—7000 штук. І ўсё гэта пры брахні аб міры, пры ўсялякіх мірных перамовах у Жэнэве і інш. Вядома, што гэта рыхтуецца не для забавы, а для новай усясьветнай вайны. Польшча ў 1922 годзе мела 140 лётных машын, а ў 1928 годзе—300. Такое-ж становішча і ў Румыніі. Адпаведна павялічваецца іх вайсковы бюджэт.

Нядаўна ў амэрыканскім парляманце вайсковы міністр Вільбург выставіў 5 наступных пунктаў: 1) неабходна пабудаваць Злучаным Штатам такі марскі флёт, які ня ўступаў бы любой другой дзяржаве; 2) неабходна агульная падрыхтоўка да вайны; 3) неабходна ўзмацняць вайсковы флёт; 4) вайсковы флёт павінен быць кантролем усіх марскіх граніц Злучаных Штатаў; 5) неабходна замяніць усе старыя крэйсэры новымі, вадазьмяшчэньнем—10.000 тон кожны. Вось праграма «разбройваньня» імпэрыялістаў. Англія і Амэрыка—галоўныя супраціўнікі і кожная з іх імкнецца ўста- [illegible] збыту, барацьбу за гегемонію за ўладарства над рынкамі.

Гандлёвы зварот Англіі з 1913 да 1927 году [illegible]

Гэта становішча прымусіла Злучаныя Штаты склікаць Вашынгтонскую канфэрэнцыю аб марскім разброеньні. Мы тады сыгналізавалі аб тым, што небясьпека вайны набліжаецца.

У 1927 годзе другі раз была склікана ў Жэнэве канфэрэнцыя аб разброеньні, якая таксама скончылася без усякіх вынікаў. Зараз мы маем факты, як Амэрыка „разбройваецца“. У 1927 годзе яна праэктавала пабудаваць 15 новых крэйсэраў. У 1929 годзе Амэрыка пачала будаваць 71 вайсковае судно, на што асыгнавана 724 міліёны даляраў.

Выпады супроць СССР.

Усё больш паўтараюцца выпады супроць нас. Мы маем у нядаўнім мінулым інспэкцыйную паездку французскага генэрала Лерона ў Польшчу і Румынію, які высунуў пытаньне аб вызваленьні Украіны „ад барбараў-бальшавікоў“. Мы маем выпад Пуанкарэ ў часе абгаварэньня ў парляманце вайсковага бюджэту, дзе ён сказаў, што «краіна саветаў,—гэта краіна чырвонага імпэрыялізму“; антысавецкія кампаніі, траўля нашых паўнамоцных прадстаўніцтваў і г. д.; наступ на рабочую клясу ва ўсіх краінах; падзеі 1-га мая ў капіталістычных краінах гавораць аб тым, што буржуазея рыхтуе вайну ў саюзе з сацыял дэмакратамі.

1-га жніўня—дзень агляду пралетарскіх сіл.

1-га жніўня будзе тым аглядам сіл пралетарыятаў, які пакажа, ці змогуць рабочыя супроцьпаставіць вайне свае сілы, каб узяць уладу ў свае рукі.

Для таго, каб партыя мела магчымасьць быць баяздольнай, патрэбна ачысьціць свае шэрагі ад усяго таго, што ёсьць у нас нягоднага, каб дакладна праводзіць усе намечаныя мерапрыёмствы ў жыцьцё.

У нас недастаткова разгорнута ваенізацыя.

Нам патрэбна ўзмацніць тэмп росту народнае гаспадаркі, зьнізіць сабекошт, падвысіць прадукцыйнасьць працы, узмацніць сацыялістычны сэктар у вёсцы пры падтрыманьні бедняка і серадняка, узмацніць шэфства нашых арганізацый.

НОВЫЯ ШЭРАГІ РАБОЧЫХ—У ПАРТЫЮ.

Мы ўступаем у партыю.

Асаблівую ўвагу прысутных прыцягнулі выступленьні рабочых, падаўшых заявы аб уступленьні ў партыю.

З 39 гадовым вытворчым стажам тав. Аўсеньяк з заводу **«Камунар»** кажа, што цяжкасьці, якія стаяць перад партыяй, выклікаюць неабходнасьць уступленьня рабочых у партыю, каб дапамагчы ў будаўніцтве сацыялізму.

—Мы, 21 чалавек рабочых з вытворчым стажам ад 2 да 39 год—уступаем у партыю,—заканчвае тав. Аўсеньяк.

Прышлі дапамагаць.

Ад **Белдзяржбуду** выступіў з прамовай стары рабочы, з 18 гадовым рабочым стажам—тав. **Рэцкі.** Ён сказаў:

— Мне 22 таварышы рабочыя наказалі паведаміць партыю, што яны ўваходзяць у яе шэрагі. Мы прышлі дапамагчы ў будаўніцтве, і ня будзем вагацца ні ўлева, ні ўправа, а будзем праводзіць тое, што намеціла XVI партканфэрэнцыя. Мы не супакоімся да тэй пары, пакуль ня стануць вольнымі рабочыя буржуазных краін, буржуазных астрогаў.

Даём добрых камунараў.

Ад **Эльводу** гаварыў стары рабочы т. **Гаўрылюк.**

— Мы, рабочыя, у ліку 8 чалавек, лічым сваім абавязкам уступіць у партыю.

У патрэбную хвіліну ўсе пойдзем.

Ад друкарні Белдзяржвыдавецтва выступіў стары рабочы тав. **Бэркоўскі.**

— Заслухаўшы даклад тав. Славінскага, мы, рабочыя-друкары, абяцаем выканаць усе задачы, пастаўленыя партыяй і абяцаем; у патрэбную хвіліну мы кінем свае машыны і з вінтоўкай выступім абараняць сваю краіну. Мы, 5 чалавек, з рабочым стажам ад 12 да 30 год уступаем у партыю.

Заклікаю ўсіх.

Ад **Меншвэю** выступіў тав. **Гохштэйн.**

— Бачачы, якія цяжкасьці перажывае партыя і краіна, заяўляю Фрунзэнскай раённай партарганізацыі, што я, рабочы фабрыкі «Акцябр» (быв. ф-ка «Меншвей»), уступаю ў партыю і заклікаю ўсіх рабочых зрабіць тое-ж самае.

Усяго рабочых ад вытворчасьці ўступіла ў партыю 58 чалавек.

Спрэчкі па дакладу.

Выпусьціць трэцюю пазыку.

Рабочы **Меншвэю** тав. **Сарокін.** ад імя 1200 рабочых сказаў:

— Я ўпаўнаважан заявіць, што ў адказ на наступ імпэрыялізму мы павялічым вытворчасьць. Учора ў нас пастанавілі прасіць партыю і ўрад выпусьціць **трэцюю пазыку індустрыялізацыі,** сёньня ўжо на гэтую пазыку падпісалася 16 чалавек, на суму 2000 рублёў. Мы таксама калектыўна захоўваем аблігацыі. Мы правялі яшчэ дадатковую падпіску на другую пазыку індустрыялізацыі на суму 100 руб.

Павялічыць тэмп індустрыялізацыі.

Рабочы заводу **„Камунар“** заявіў:

— Мы рабочыя—камунараўцы, патрабуем хутчэй выпусьціць **трэцюю пазыку індустрыялізацыі,** каб гэтым яшчэ больш падтрымаць дзяржаву і шпарчэй павялічыць тэмп індустрыялізацыі.

5 дзён—у фонд індустрыялізацыі.

Рабочы - будаўнік **Белдзяржбуду** тав. Новікаў кажа;

— Мы павінны ўзмацняць нашу Чырвоную армію. Мы, будаўнікі, ведаючы цяжкасьці будаўніцтва, гатовы да гэтых цяжкасьцяў: мы падпісаліся на другую пазыку індустрыялізацыі на 12000 рублёў. У працягу 5-годкі ў фонд індустрыялізацыі мы будзем кожны год адпрацоўваць адзін дзень. Мы таксама патрабуем выпусьціць 3-ю пазыку індустрыялізацыі. Неабходна **выканаць пяцігодку** не на 100, а на **200** процантаў.

Сход пастанавіў зьвярнуцца да **ЦК** партыі і Ўсесаюзнага Ўраду з заклікам выпусьціць трэцюю пазыку індустрыялізацыі.

ПРАТЭСТ 10 ТЫСЯЧ.

Сход прыняў наступны пратэст супроць падзей на Кітайска-Усходняй чыгунцы:

„Кітайская ваеншчына пад дудку імпэрыялістычных дзяржаў сваім нячувала-наглым нападам на савецкія і рабочыя арганізацыі Кітайска-Усходняй чыгункі зноў кінула выклік мірнай палітыцы Савецкага Саюзу.

Мы, рабочыя Фрунзэнскага раёну гораду Менску, сабраўшыся ў ліку 10 тысяч чалавек на сход разам з раённай партыйнай арганізацыяй, са ўсёю рашучасьцю пратэстуем супроць гэтай новай правакацыі і заяўляем, што мы ўсе, як адзін чалавек, падтрымаем да канца ўсе крокі Савецкага ўраду, накіраваныя да поўнага забесьпячэньня граніц Савецкага Саюзу ад падобных вылазак міжнародных імпэрыялістаў.

Л. П.

За шырокае распаўсюджаньне досьледаў па сельскай гаспадарцы.

Перабудова сельскай гаспадаркі, якую мы зараз шырока разгарнулі, можа адбывацца толькі на навуковых падставах. Ніякае саматужвіцтва, „самабытнасьць“, прымітыўнае вырашэньне пытаньняў тут не павінны мець месца. Усе мяшчанскія разважаньні на тэму „як-небудзь абойдзецца“, „можа ўдасца праскочыць“, «рабілі неяк да гэтай пары»—ёсьць—атавізм, перажытак дарэвалюцыйнай эпохі.

Новая эпоха, новыя запатрабаваньні і, значыць, зусім новыя спосабы вырашэньня гэтых запатрабаваньняў вымагаюць у першую чаргу навуковага абгрунтаваньня. Аграном, які жыве толькі тым, што атрымаў на школьнай лаўцы, аграном, які хоча актыўна кіраваць рэканструкцыйнымі працэсамі ў сельскай гаспадарцы і абмяжоўваецца школьнымі падручнікамі—гэта не аграном, а фэльчар з рэцэптурным справачнікам у кішэні. Прытым ён зьяўляецца фэльчарам самага горшага гатунку, бо як фэльчар, які лечыць усе хваробы ад прастуды, так і аграном гэткага гатунку можа затрымаць сваю ўвагу на якой-небудзь прастудзе і з ёю жыве да сьмерці.

У мэдыцыне фэльчарызм можна якнебудзь даравань, хоць ужо і там чутны галасы супроць аматараў прастудай растлумачыць усе зьявішчы жыцьця чалавечага арганізму.

Але „агрономия сложнее медицины. Медицина имеет дело с одним живым организмом человека, а сельское хозяйство охватывает все проявления жизни на земном шаре“ (праф. В. Вільямс). А раз справа так, то запатрабаваньні да спэцыялістаў сельскай гаспадаркі павінны быць вялікія, значна большыя, чымся, напрыклад, да дактароў.

Хто-ж дамагае аграномам стаяць на ўзроўні сучаснай навукі, не замярзаць на ведах, дасягнутых на школьнай лаўцы? Хто дапамагае як мага лепш аграному прыстасавацца да мясцовых умоў, з мэтай максымальнага выкарыстаньня гэткіх умоў для справы рэканструкцыі сельскай гаспадаркі?

Папершае, усё гэта ў значнай меры залежыць ад саміх аграномаў, ад іх жаданьня і здольнасьці ісьці нага ў ногу з жыцьцём. Падругое, шмат дапамагае дасьледчая справа па сельскай гаспадарцы.

На дасьледчых станцыях і палёх робіцца найкарысьнейшая справа. На грунце сучасных дасягненьняў навукі, па пэўных праграмах ставяцца досьледы на шматлікія тэмы з мэтай прысьпяшыць рэканструкцыю сельскай гаспадаркі, больш глыбока прасунуцца на шляху ўзьдзейнічаньня чалавека на прыроду, лепшага выкарыстаньня прыродных умоў чалавекам. На дасьледчых станцыях досьлед вучыць, як лепш прыстасавацца да мясцовых умоў, каб ня ісьці ўцёмную, каб па трафарэту, шаблёну ня ўжываць мерапрыёмстваў, якія карысны ў адным месцы і дужа спрэчны ў другім.

Але, не гаворачы наогул аб вялікай карысьці дасьледчай справы, мы хочам тут толькі яшчэ раз адзначыць яе карысьць і неабходнасьць для пасьпяховай працы нашых спэцыялістаў. Без дасьледчай справы, бяз штодзённага ўжываньня яе вынікаў, бяз добрага знаёмства з апошнім словам дасьледаў па тых ці іншых пытаньнях ня можа працаваць ніводзін аграном.

А раз так, то трэба зьвярнуць увагу ня толькі на сваечасовае разгортваньне дасьледчай справы, але і на сваечасовае азнаямленьне спэцыялістаў з вынікамі досьледаў. Як-жа ў нас з гэтай справай? Лішне казаць, што дасьледчая справа ў Савецкай Беларусі разгортваецца толькі пасьля Кастрычнікавай рэвалюцыі. Гэта—усім вядомы факт. Таксама вядомы факт, што працэс арганізацыі дасьледчых устаноў у нас яшчэ ня скончаны, што «арганізацыйны пэрыяд» для шмат якіх дасьледчых станцый—злачынна доўгі.

Але-ж праца вядзецца пасьпяхова, і вынікі працы ёсьць. Толькі ўся бяда, што гэтыя вынікі захаваны ад вачэй ня толькі шырокіх колаў сялянства, але нават ад вачэй спэцыялістаў. Вынікі не публікуюцца, ня друкуюцца. Ці штат на станцыях малы і не хапае людзей, каб апрацаваць матар'ялы, і апошнія штогод складаюцца ў кучы, ці, што часьцей усяго, няма сродкаў на выданьне ўжо напісаных прац. Вядома, усё гэта можа здавацца дзіўным для кіруючых савецкіх устаноў, але гэта—факт. Прайсьці праз яго нельга і трэба біць трывогу. Трэба, каб усе, хто мае вушы, чулі і ведалі, якая бязглуздзіца робіцца ў нас. За межамі вынікі досьледу, калі апошнія праверы і могуць быць апублікаваны, зараз-жа публікуюцца. Ды ня толькі за межамі—так робіцца па ўсім Савецкім Саюзе. Возьмем РСФСР, Украіну. Кожная дасьледчая станцыя выдае рэгулярна бюлетэні, зборнікі, справаздачы і г. д. Ніхто не шкадуе грошай на апублікаваньне вынікаў працы, бо навошта тады рабіць досьледы, калі аб іх ведае толькі той, хто іх праводзіць.

У Савецкай Беларусі— наадварот. Тут, бачыце, нейкая правінцыяльная «самабытнасьць». Тут, відаць, людзі думаюць (хоць яшчэ ніхто так не адважыўся фармуляваць), што досьледы робяцца дзеля досьледаў.

Між тым у дасьледчай справе, болей як дзе, „промедление смерти подобно“. Сёньня дасьледчая станцыя кажа, што такі тэхнічны прыём найбольш эфэктны і выгадны. Трэба зараз жа са ўсёй рашучасьцю рэагаваць на гэты вывад станцыі. Бо праз 3 гады могуць быць (і напэўна будуць) новыя вывады, і тады праца станцыі гінемарна—яна мае каштоўнасьць толькі як пэўны этап, пэўны крок. Хуткае рэагаваньне на вывады станцый у сэнсе скарыстаньня іх у шырокай практычнай працы не магчыма без сваечасовага апублікаваньня гэтых вывадаў.

Усё гэта элемэнтарна і ў РСФСР ці на Украіне таксама вядома, як і шэраг іншых элемэнтарных рэчаў. У Савецкай Беларусі наадварот. Тут Наркамфін ці іншая ўстанова, відаць, ня хочуць прызнаць гэтых элемэнтарных рэчаў. Што гэта так, дазвольце падкрэсьліць прыкладамі.

Менская балотная станцыя распачала сваю працу перад імпэрыялістычнай вайной. За гэты час яна, як старэйшая балотная станцыя ў Савецкім Саюзе, накапіла шмат матар'ялаў адносна культуры балот. Але вы можаце перарыць усе бібліятэкі і ня знойдзеце ніводнай кніжкі адносна вынікаў яе працы. Пэўна, загадчык станцыі і яго намесьнік трымаюць гэтыя вынікі ў шафах ды ў сваіх галовах. А спэцыялісту, які цікавіцца гэтай справай, даводзіцца ехаць на станцыю ды прасіць, каб прачыталі яму лекцыі. Балотная дасьледчая станцыя, якая шмат робіць у культуры балот, ня можа скарыстаць гэткага агульна-даступнага фактару, як друкаванае слова. Тое самае і на Менскай расьлінаводнай станцыі. Апошняя таксама мае цікавыя вынікі сваёй працы, але яны, нажаль, вядомы толькі загадчыку і яго супрацоўнікам. Горацкая дасьледчая станцыя—самая старэйшая станцыя ў Беларусі. Але як і за старыя часы царызму вынікі працы не распрацаваныя ляжаць у архівах, так і за час савецкай улады публікацыя вынікаў мала пашырылася.

У Навукова-Дасьледчым Інстытуце матар'ял на некалькі сот друкаваных аркушаў ляжыць у шафах і ня бачыць сьвету толькі таму, што няма сродкаў на надрукаваньне.

Глыбокай іроніяй гучыць такі факт, калі СНК БССР прымушаны быў сёлета даваць спэцыяльную дырэктыву аб скарыстаньні ў веснавую пасеўную кампанію вынікаў досьледаў за мінулыя гады. Бяз усякай пастановы гэта трэба рабіць у штодзённай працы. Як вынік пастановы, зьявілася кніжка тав. Савіцкага — „Галоўныя вынікі работы раённых сельска-гаспадарчых станцый БССР у галіне ральніцтва». Але гэта кніжка не магла ахапіць усіх вынікаў працы. Аднак, практыка паказвае, што і па іншых пытаньнях вынікі будуць напісаны толькі тады, калі СНК зноў вынесе спэцыяльную пастанову.

Так працаваць далей нельга. Калі па кожнай элемэнтарнай рэчы мы будзем чакаць пастановы СНК, дык мы выявім толькі пэўную нашу безініцыятыўнасьць. А ў сучасны момант гэта будзе межаваць са шкодніцтвам. Бо нельга думаць, што вынікі досьледаў можна ўжыць у саўгасах, калгасах і сялянскіх гаспадарках, калі аб гэтых выніках ня ведаюць спэцыялісты. Селянін аб выніках у гэтым выпадку напэўна ня будзе ведаць.

Перад дасьледчымі ўстановамі, перад працаўнікамі дасьледчых станцый трэба паставіць як правіла тэрмінова распрацоўваць і ў літаратурнай форме афармляць вынікі.

Наркамфіну і зямельным органам трэба менш усяго гнацца за эканоміяй на выданьне кніг па дасьледчай справе. Такая эканомія можа нагадваць толькі вядомую байку Крылова. Ня трэба баяцца затраціць у год пару дзесяткаў тысяч рублёў, калі мы на дасьледчую справу трацім штогод сотні тысяч.

Зараз ідзе складаньне бюджэту на новы гаспадарчы год.

Зараз разгортваецца падрыхтоўка да асеньняй сяўбы. Зусім мэтазгодна будзе шырока паставіць пытаньне аб ужываньні вынікаў досьледаў у гэтую асеньнюю пасеўную кампанію. Ня менш мэтазгодна будзе таксама зараз вырашыць пытаньне аб забясьпечаньні дасьледчых станцый на наступны год сродкамі, каб яны маглі шырока разгарнуць працу па выданьні сваіх вынікаў і матар'ялаў аб дасягненьнях агранамічнай навукі ў нас і ў іншых краінах.

Ж. Зонін.

КАЛГАСНАЕ БУДАЎНІЦТВА.

КАЛГАС „ІНТЭРНАЦЫЯНАЛ" НЯ ПРЫЗНАЕ РЭЛІГІЙНЫХ ЗАБАБОНАЎ.—КУЛАКІ І ПАДКУЛАЧНІКІ ПАГРАЖАЮЦЬ ЧАЯПЕЙЦАМ—АДНАДЗЕННЫ ЗАРОБАК НА КАРЫСЬЦЬ КАЛГАСУ „ЛЕНІНСКІ ШЛЯХ".—„МЫ АБАВЯЗКОВА БУДЗЕМ АРГАНІЗОЎВАЦЬ КАЛГАС",—СКАЗАЛІ ДЭЛЕГАТКІ ВЁСКІ БАРАВОЕ.—ПАРТЫЙЦЫ ПЕРШЫМІ ПАЙШЛІ Ў КАЛГАС.

Уся бедната—у калгас.

Калгас павінен быць.

Канец уласнай сарочцы.

„Спартак" расьце і мацнее.

Змычка на справе.

Праз калгасы вырвем карэньні рэлігіі.

Калгасны рух у нашых вёсках ідзе шпаркімі крокамі наперад. Тысячы сялян кідаюць свае раздробленыя гаспадаркі і пераходзяць на шлях новага сацыялістычнага жыцьця.

Гэты рух павінен стаць першай задачай у працы ваяўнічага бязбожніка.

Ня прыходзіцца гаварыць аб тым, што кожны актыўны бязбожнік павінен быць актыўным будаўніком калгасаў, бо іншым актывіст-бязбожнік ня можа быць. Сярод гушчаў калгасьнікаў антырэлігійная праца павінна быць першачарговай, бо сяляне ідуць у калгасы, не парваўшы яшчэ з рэлігіяй.

Тут вельмі спрыяючыя ўмовы для разгортваньня культурнай працы.

Тыя калгасы, якія існуюць даўно, праз добрую пастаноўку сацыялістычнай культуры выгналі багоў ня толькі з галоў калгасьнікаў, але і з галоў вакольнага насельніцтва. Такім прыкладам зьяўляецца камуна «Чырвоны Сьцяг» на Віцебшчыне, дзе зараз вялікая цяга ў камуну, прычым сялянства зачыніла цэрквы, на месца якіх будуе клюбы.

Кожны райсавет ваяўнічых бязбожнікаў павінен зараж-жа наладзіць антырэлігійную працу ў калгасах.

Не павінна быць ніводнага калгасу без ячэйкі ваяўнічых бязбожнікаў. Кожны хатнік, настаўнік, культурнік павінен са ўсёй энэргіяй аддацца працы па кіраўніцтву антырэлігійнымі гутаркамі ў калгасах.

Насыр.

Чакаем каморніка і агранома.

(В. Слабада, Калінкавіцкага раёну, Мазыршчына).

Доўга цярпелі беднякі і сераднякі вёскі Слабады на сваіх доўгіх і вузкіх палосках, параскіданых за 5 і больш вёрст ад вёскі, і толькі сёлета прышлі да калектыву.

Склікалі агульны сход, паставілі пытаньне аб арганізацыі калектыўнай гаспадаркі.

Доўга спрачаліся кулакі і заможная часка вёскі з беднатою і серадняками, што калектыву ня трэба арганізоўваць, што ніхто ня пойдзе ў калектыў, але бедната і лепшая частка сараднякоў не пашлі на гэтую кулацкую агітацыю і выступілі за арганізацыю калектыўнай гаспадаркі.

Ня гледзячы на тое, што заможная частка сялян пакінула сход, бедната і лепшая частка сераднякоў пастанавілі арганізаваць у в. Слабада калгас «Чырвоны Працаўнік». У калгас запісаліся 15 гаспадароў: 8 беднякоў, 7 сераднякоў. Такім чынам, беднякі і лепшая частка сераднякоў перамаглі і зрабілі першы крок да пераводу адсталай сельскай гаспадаркі на сацыялістычныя рэйкі.

Абралі старшыню, падпісалі пастанову і паслалі, куды належыць, і чакаюць каморніка і агранома. Але ўжо прайшло больш месяца, а каморніка і агранома для адводу зямлі пад калгас няма.

Трэба Мазырскаму акрсельсаюзу паклапаціцца аб адводзе зямлі і аб дапамозе новаму калгасу.

Зьмітро Мадны.

У САВЕЦЕ НАРОДНЫХ КАМІСАРАЎ БССР.

На апошнім чарговым пасяджэньні Савету Народных Камісараў пад старшынствам М. М. Карліна разгледжаны былі разам з іншымі наступныя пытаньні:

ПРА ПРЫЦЯГНЕНЬНЕ БЕДНАТЫ ДА ПРАЦЫ, ЗЬВЯЗАНАЙ З КРЭДЫТАВАНЬНЕМ СЯЛЯНСТВА.

Для больш правільнага разьмяркоўваньня сум с.-г. крэдыту паміж асобнымі сацыяльнымі групамі пазычальнікаў, для больш правільнага скарыстоўваньня пазычак па прызначэньню і своечасовага звароту іх, а таксама для большага ўплыву с.-г. крэдыту на ўзмацненьне сацыялістычнага сэктару і дапамогі вытворчаму капэраваньню сельскай гаспадаркі, СНК пастанавіў абавязаць с.-г. крэдытныя таварыствы прыцягваць да актыўнага ўдзелу ў працы т-ваў групы беднаты. Кіраўніцтвы с.-г. крэдытных таварыстваў, раней чымся абмяркоўваць на пасяджэньнях кіраўніцтва, савету, на агульных сходах пайшчыкаў або на сходах упаўнаважаных т-ва, павінны абавязкова падаваць на абмеркаваньне груп беднаты наступныя пытаньні: гадовы плян крэдытаваньня сельскай гаспадаркі, пра скарыстаньне фонду льготнага крэдытаваньня беднаты, фонду крэдытаваньня калгасаў і фонду каапэраваньня беднаты, пра абмеркаваньне разьмеру працантаў за пазычкі, пляны пасеўных кампаній, справаздачы аб дзейнасьці т-ва, усе пытаньні зьвязаныя з перавыбарамі кіраўнічых і рэвізійных органаў с.-г. крэдытных т-ваў і інш. На ўсе пасяджэньні кіраўніцтва, савету і рэвізійнай камісіі с.-г. крэдытных т-ваў павінен запрашацца прадстаўнік груп беднаты. Кіраўніцтвы с.-г. крэдытных т-ваў абавязаны ў сваіх справаздачах адзначыць колькі і якіх прапаноў груп беднаты праведзена, а таксама колькі і з якіх прычын адхілена.

ПРА САМААБКЛАДАНЬНЕ НА 1929-30 Г.

На падставе практыкі самаабкладаньня мінулых гадоў, СНК прызнаў неабходным захаваць без абмежаваньняў устаноўлены ў 1927-28 г. гранічны разьмер самаабкладаньня, г. зн. 35 проц. налічаных сум с.-г. падатку. Райвыканкомам даецца права ў выключных выпадках па спэцыяльных хадайніцтвах агульных сходаў дазваляць самаабкладаньне да 50 проц. с.-г. падатку пры гэтым пастановы РВК у такіх выпадках павінны зацьвярджацца акрвыканкомамі. Існуючы кворум для правамоцных сходаў па самаабкладаньні паніжаны: для першага сходу ўстаноўлена 35 працантоў усіх выбаршчыкаў, для другога сходу (калі першы не адбыўся)—30 проц. усіх выбаршчыкаў. Злучаць сродкі самаабкладаньня са сродкамі мясцовага бюджэту не дазваляецца. Не павінна забараняцца самаабкладаньне ня толькі для перабудовы культурна-гаспадарчых установаў, але і для ўтрыманьня ўстаноў, якія ўзьніклі па самаабкладаньні. Праведзеньне агульных сходаў па самаабкладаньні на 1929-30 г. павінна пачацца з кастрычніка м-ца.

ПРА ВЫПУСК НОВЫХ ПАШТОВЫХ МАРАК.

СНК прызнаў патрэбным выпусьціць паштовыя маркі з паказальнымі для БССР малюнкамі. Для вызначэньня тэм малюнкаў для ўсіх відаў паштовых марак СНК утварыў камісію.

ПРА АСЫГНАВАНЬНЕ СРОДКАЎ НА БАРАЦЬБУ З ЭПІЗООТЫЯЙ СЯРОД СЬВІНЕЙ.

СНК прызнаў неабходным выдаткаваць у 1929-30 г. 10.000 рублёў на барацьбу з эпізоотыяй сярод сьвіней. Сродкі на гэтую мэту вызначаюцца па каштарысу НК Земляробства.

НОВЫ СТАРШЫНЯ АРБІТРАЖНАЙ КАМІСІІ.

СНК задаволіў хадайніцтва тав. Бэнэка аб зьняцьці з яго абавязкаў Старшыні Арбітражнай Камісіі пры Эканамічнай Нарадзе з прычыны перагружанасьці яго па іншых абавязках і назначыў Старшынёй Арбітражнай Камісіі тав. Ластоўскага (Старшыня Праўленьня Белсельбанку).

ВОДПУСК ТАВ. ТАВ. БАРСУКОВУ І БАЛІЦКАМУ.

СНК дазволіў Народнаму Камісару Аховы Здароўя тав. Барсукову паўтарамесячны адпачынак з 15 ліпеня, і Народнаму Камісару Асьветы тав. Баліцкаму паўтарамесячны адпачынак з 10 ліпеня г. г.

ЧЫРВОНАЯ ВАРТА.

УЗМАЦНІМ БАЯЗДОЛЬНАСЬЦЬ ЧЫРВОНАЙ АРМІІ ДОБРАЙ ПАДРЫХТОЎКАЙ ДА ЧАРГОВАГА ПРЫЗЫВУ, АГРАДЗІМ ШЛЯХ КЛЯСАВАМУ ВОРАГУ. — ПРАДСТАЎНІК ЦК МОПР'У АМЭРЫКІ НАВЕДАЎ ЧЫРВОНЫХ БАЙЦОЎ.

З вялікай актыўнасьцю.

(№ стр. полк).

Перад пачацьцем праверкі і чысткі партыйнай арганізацыі ўсюды віселі скрынкі, лёзунгі, плякаты, якія складалі ўмовы для актыўнасьці. 3-га ліпеня гэта работа пачалася. А 8 гадзіне сабраўся ўвесь полк на сход. Сход заслухаў даклад члена праверкома т. Мясьнікова аб задачах чысткі і справаздачу бюро калектыву палка аб рабоце. У спрэчках па дакладах выступіла 17 таварышоў у большасьці чырвонаармейцы. На мінулых-жа сходах надта мала выступала чырвонаармейцаў.

Цікавымі былі выступленьні беспартыйных, якія ўказвалі, што партарганізацыя мала зварачвала ўвагі на выхаваньне камскладу на ўцягненьне яго ў шэрагі партыі.

Больш усяго закранялі выступаючыя недахопы работы бюро па ўсіх галінах. Разам з гэтым частка беспартыйных чырвонаармейцаў незразумела задачы і падавала многа пытаньняў наконт водпускаў і інш. спраў.

Наогул партсход прайшоў як ніколі, бурна і масава.

Б. Ложэчыт.

Ячэйка за працай.

Даманавіцкая ячэйка ТДА-авіяхіму лічыцца адной з лепшых Калінкавіцкага раёну. Ячэйка завербавала каля 200 чалавек у свае шэрагі.

Нядаўна адбыўся агульны сход сяброў ячэйкі, на якім пастанавілі пашырыць працу сярод насельніцтва.

Утвораны наступныя гурткі: вайсковага навучаньня, вайскова-хімічны і сельска-гаспадарчы. У хуткім часе будуць праведзены два суботнікі сябрамі ячэйкі. За здабытыя сродкі будзе куплена стрэльба, літаратура і пабудаваны цір.

ТДА-авіяхім.

РЫХТУЕМ ТРАКТАРЫСТАЎ.

2-га ліпеня ў № артпалку распачаліся курсы трактарыстаў. Курсы складаюцца з чырвонаармейцаў. Курсы наведвае кожны дзень інструктар НК Земляробства і вядзе заняткі па матар'яльнай частцы трактару і іншых дысцыплінах.

Кожны слухач чырвонаармеец тут набудзе сабе веды і прыдзе ў вёску падрыхтаваным працаўнікам для пабудовы новае сельскае гаспадаркі.

Слухачы-чырвонаармейцы надта зацікаўлены гэтай справай і захапляюцца гэтай працай.

Краеўскі.

Пара пачаць падрыхтоўку да прызыву.

Палітупраўлень рабоча-сялянскай Чырвонай арміі разаслана на месцы дырэктыва аб падрыхтоўцы мерапрыемстваў к праведзенью кампаніі чарговага прызыву грамадзян нараджэньня 1907 г.

У астаўшыйся да прызыву час неабходна мясцовым арганізацыям пачаць падрыхтоўчую працу сярод дапрызыўнікаў,—таксама дапамагаць раённым прызыўным камісіям і мясцовай уладзе—сельсавету, райвыканкому і АВК. Мясцовыя партыйныя, камсамольскія арганізацыі павінны шырока разьвярнуць агітацыйную працу. Асаблівую ўвагу трэба зьвярнуць на выяўленьне чуждых элемэнтаў, якія кожны год імкнуцца папасьці ў шэрагі Чырвонай арміі і нават пад відам бедняка і батрака.

Часта пралязаюць кулакі, нэпманы і іншыя нягодныя элемэнты ў Чырвоную армію з мэтаю падарваць сацыялістычнае будаўніцтва нашай краіны. Кожны год частка з іх пападае ў шэрагі Чырвонай арміі, а адтуль робяць спробы пралезьці нават і ў партыю. У гэтым годзе мы павінны канчаткова зачыніць кулацтву шлях.

Дзеля гэтага патрэбна ў першую чаргу партыйцам, камсамольцам і ўсім арганізацыям дапамагчы сельсаветам і РВК скласьці сьпісы аб сацыяльным становішчы прызываемага і яго ролі ў грамадзкім жыцьці.

Практыка мінулых год прызыву паказала, што чужыя нам элемэнты карысталіся няўважлівым складаньнем сьпісаў, пападалі ў армію і тады прыходзіцца доўга чакаць пакуль іх вычысьцяць адтуль.

Неабходна шырока апублікаваць сьпісы тых асоб, якія не залічваюцца ў шэрагі Чырвонай арміі па сацыяльна-палітычных меркаваньнях.

Гэты спосаб патрэбна скарыстаць савецкім, партыйным і грамадзкім арганізацыям, тады ніводзін чужы ня пройдзе ў шэрагі Чырв. арміі.

Лепшую арганізаванасьць, лепшая яўка дапрызыўнікаў, актыўны ўдзел савецкай грамадзкасьці забясьпечыць посьпех прызыву і далейшае ўзмацненьне баяздольнасьці нашай Чырвонай арміі.

Я. Касьцяленя.

Прадстаўнік ЦК МОПР-у Паўночнай Амэрыкі тав. Карл-Тон—у чырвонаармейцаў.

(№ Чырвонаштандартны стр. полк.)

Нечакана зьвесткі разьнесьліся па ўсім палку. На трыбуне прыемна ўсьміхаецца твар амэрыканскага нэгра. Калёны ахоплены воплескамі і бадзёрым гукам аркестру. На трыбуну зьяўляецца адказны сэкратар партбюро к-ву тав. Адамовіч, які адчыняе мітынг і дае слова прадстаўніку ЦК МОПР-у Амэрыкі тав. Карл-Тону. Цішыня... Вылятаюць першыя словы на ангельскай мове. Усім не зразумела. Але перажываньні, жэсты тав. Карла-Тона яскрава гавораць разумела. Прамова канчаецца. Выступіў перакладчык. З воплескамі сустракаюць прамову тав. Карла-Тона, перакладзеную на белмову.

Тав. Карл-Тон застанавіўся ў сваёй прамове на падрыхтоўцы амэрыканскай буржуазеі да вайны і наогул усіх капіталістычных краін. Чырвоны дзень, які павінен выклікаць згуртаваньне шырокіх кол працоўных мас Савецкага Саюзу і капіталістычных краін супроць новых крывавых боек, на карысьць сваёй буржуазеі, павінен прайсьці пад знакам пратэсту, братэрскай дапамогі працоўных супроць новых боек, супроць нападу на СССР. Тав. Карл-Тон ад імя амэрыканскага ЦК МОПР'у і Камуністычнае партыі перадае братэрскае прывітаньне і выражае надзею, што прыдзе той час, калі вольнае жыцьцё СССР перакінецца на працоўных усяго сьвету. Як кулямёт рассыпаліся воплескі, якія былі затоплены гукамі Інтэрнацыяналу.

Пасьля прамовы Карла-Тона выступіла 4 чалавекі на яўрэйскай, беларускай і польскай мовах. У сваіх прамовах выступаючыя таварышы заверылі тав. Карла-Тона, што Чырвоная армія і ўсе працоўныя будуць пратэставаць і змагацца супроць крывавых боек, супроць новай вайны, супроць пагрозы на СССР.

Тав. Карл-Тон быў падхвачаны хвалюючай масай чырвонаармейцаў і доўга качаўся ў паветры.

Лашкевіч.

„Стараюцца".

Ужо больш чымся тры месяцы, як абралі Жыткавіцкі раённы савет ТДА-авіяхіму, а праца як была занапалаю, так і засталася.

Стары склад, апроч растраты ў 120 руб., нічога не зрабіў. Новы склад пасьля арганізацыйнага пасяджэньня ніводнага разу ня зьбіраўся.

Мясцовыя органы сьпяць разам з Жыткавіцкім саветам ТДА-авіяхіму і нічога ня робяць у гэтай галіне.

Зараз самы добры час для працы. Можна было пры дапамозе чырвонаармейцаў наладзіць манэўры, зрабіць зьлёт раённых, але-ж „стараюцца" раённыя і моцна сьпяць... Свой.

Маладая, але з дасягненьнямі.

(Камуна „Імя дзесяцігодзьдзя Кастрычнікавай рэвалюцыі").

— Некаторыя дзядзькі,—дадае адзін з камунараў,—калі пачалі гаварыць аб грамадзкім харчаваньні, пыталіся: а ці пад[illegible]юць-жа мне стравы, калі мне будзе мала. Калі ўпэўніліся, што па-

тысяч. Прышлі ў камуну нашы камунары з паламанымі плугамі, калёсамі і баронамі. Бароны замянілі адразу. Кароў мелі 10, коняй—6 і адну сьвіньню. У сучасны момант маем 21 карову і аднаго быка-вытворца, дзевяць коняй, сярод якіх племянны жарабок і 9 сьвіней. Маем сельска-гаспадарчыя машыны і ўсе патрэбныя сельска-гаспадарчыя прылады. У гэтым годзе купім жатку і касілку.

ПЕРШАЙ УСТУПІЛА Ў СПАБОРНІЦТВА.

І яны гэта зробяць. Камуна хоць маладая, але першая ўступіла ў сацыялістычнае спаборніцтва і вызвала дзьве іншыя камуны з Расьнянскага і Мсьціслаўскага раёнаў, якія ўжо існуюць па пяць і больш гадоў. Па ўмове спаборніцтва, тыя старыя камуны павінны прарабіць усё тое, што прарабіць гэта маладая камуна. Умова сур'ёзная, але камунары спадзяюцца

Нядбайства ў будаўніцтве.

(Самахвалавіцкі раён, Меншчына).

ПАМЯТАЙЦЕ, ШТО 26—28 ЛІПЕНЯ ГЭТАГА ГОДУ Ў ГОРАДЗЕ ХАРКАВЕ АДБУДЗЕЦЦА
ТРЭЦІ ТЫРАЖ ВЫЙГРЫШАЎ 2-ое ПАЗЫКІ ІНДУСТРЫЯЛІЗАЦЫІ

БелАПП—культурны шэф Беларускай дывізіі

(На ўрачыстым вечары)

14 ліпеня, у лягеры „Чырвонае Урочышча" Беларуская Асацыяцыя Пралетарскіх Пісьменьнікаў прыняла культурнае шэфства над вайсковымі часьцямі і чырвонаармейцамі Беларускай тэрытарыяльнай дывізіі. На ўрачыстым вечары, прысьвечаным прыняцьцю шэфства, прысутнічала каля двух тысяч чырвонаармейцаў, курсантаў і камандзіраў.

У выступленьнях ад падшэфных паказвалася на малы ўдзел беларускай літаратуры ў жыцьці і змаганьні Чырвонай арміі.

— Дайце нам беларускую вайсковую бэлетрыстыку!—такое запатрабаваньне ставіць перад шэфам чырвонаармейцы ў першую чаргу.

— На нашай дывізіі налічваецца да тысячы чалавек вайсковых карэспандэнтаў. У іх багата жаданьня і энэргіі працаваць на фронце культурнай рэвалюцыі, але ў іх вельмі малая адукацыя.

Праз удзел у працы гурткоў шэф павінен дапамагчы ім тэарэтычна авалодаць друкаваным словам.

— Чырвонаармейцаў Другой Беларускай вельмі многа цікавіць беларуская літаратура. Ім трэба дапамагчы разабрацца ў прачытаным, крытычна ацаніць твор, зразумець яго.

Шэф, праз наладжаньне масавых лекцый і гутарак аб сучаснай беларускай літаратуры,—мы ўпэўнены—дапаможа нам і ў гэтым.

— Нам патрэбна новая беларуская чырвонаармейская песьня.

Таварышы паэты! Напішэце жа, а мы будзем сьпяваць!

— Попыт на беларускую кніжку на дывізіі надзвычайна вырас.

Мы спадзяемся, што наш шэф папоўніць нашы палкавыя бібліятэкі новымі экзэмплярамі беларускіх кніжак.

— Мы заклікаем беларускіх пралетарскіх пісьменьнікаў авалодаць вайсковымі ведамі, каб дасканала вывучыць нашы вайсковыя справы і ў выпадку неабходнасьці стаць побач з намі з вінтоўкай на абарону сваёй сацыялістычнай бацькаўшчыны!

— Мы вельмі ўсхваляваны тым, што Беларуская Асацыяцыя Пралетарскіх Пісьменьнікаў прыняла шэфства над намі. Гэта значыць, што ў Савецкай Беларусі ёсьць пралетарскія пісьменьнікі, беларуская пралетарская літаратура і Чырвоная рабоча-сялянская армія.

— Няхай жыве сувязь пралетарскіх пісьменьнікаў і чырвонаармейцаў,—заканчвае сваё выступленьне камандзір Працька.

У адказ на патрабаваньні падшэфных выступае сакратар менскай філіі Бел.АППа т. Бэндэ, ад імя сваіх таварышоў запэўняе, што БелАПП прыкладзе ўсе сілы да найлепшага выкананьня.

Пад гучнае чырвонаармейскае „ура" дзьвюх тысяч прысутных закончылася ўрачыстае пасяджэньне.

Пасьля ўрачыстасьці адбылося літаратурнае выступленьне членаў Бел. АПП. Чыталі новыя творы пісьменьнікі М. Хведаровіч, А. Салагуб, М. Нікановіч, В. Маракоў. Пасобныя пісьменьнікі, у прыватнасьці В. Каваль, М. Хведаровіч і В. Маракоў—тут-жа далі абяцаньне перад чырвонаармейцамі даць творы з сучаснага чырвонаармейскага жыцьця.

Позна ноччу закончылася ўрачыстасьць.

У жыцьці беларускай пралетарскай літаратуры дзень 14 ліпеня выключны: гэты дзень стаў днём сувязі з нашай Чырвонай арміяй.

А сьледам за ўрачыстасьцю—практычная праца.

Першым практычным крокам сувязі з'явілася выпіска БелАПП'ам для палкавых бібліятэк 10 экзэмпляраў часопісу «Маладняк» на 1929 год.

А-ч.

Час рыхтавацца да хлебазагатовак.

(Гутарка з Наркамгандлю БССР т. Бэнэк)

СЕЛЕТА МЯРКУЕЦЦА ЗАГАТОВІЦЬ 6 МІЛ. ПУДОЎ ХЛЕБА, ЦІ НА 50 ПРОЦ. БОЛЬШ, ЧЫМ У МІНУЛЫМ ГОДЗЕ.—ЗАБОРНЫЯ КНІЖКІ ЗАСТАНУЦЦА І НА ГЭТЫ ГОД.

— Народны Камісарыят Гандлю ўносіць у СНК БССР праект пастановы аб праведзеньні хлебазагатовак. Гэты праект прадугледжвае наступныя мерапрыемствы, якія будуць ажыцьцёўлены ў працягу загатоўчага перыяду.

Хлебазагатоўкі ў БССР павінны пачынацца з другой паловы жніўня. Усяго мяркуецца загатовіць, разам з памольным зборам, 6 міл. пудоў хлеба, ці на 50 проц. больш, чым у мінулым годзе. Хлебазагатоўкі будуць праводзіць „Саюзхлеб", Белсаюз з Белсельсаюзам. „Саюзхлеб" будзе праводзіць загатоўкі ў буйных раёнах—каля чыгунак, а па лініі кааперацыі хлебазагатоўкі будуць праводзіцца выключна праз сельскую сетку.

Хлебазагатоўчыя арганізацыі павінны пабудаваць сваю працу так, каб да 1-га студзеня 1930 г. было выканана 75 проц. пляну. Выкананьне гэтага магчыма пры ўмовах добрай падрыхтоўкі да хлебазагатовак, дзеля чаго неабходна правесьці шырокую грамадзкую працу, арганізоўваць чырвоныя абозы, давесьці да ведама вёскі ўсе нашы загатоўчыя пляны, каб кожная з іх ведала, колькі трэба здаць хлеба; трэба добра падрыхтаваць загатоўчы апарат. У вялікіх загатоўчых пунктах неабходна ўстанавіць дзьве, а дзе трэба і тры рабочыя зьмены ў дзень, у прыгонцы неабходна ўстанавіць бесперапынныя рабочыя дні. Наогул, трэба пабудаваць працу так, каб не селянін чакаў са сваім хлебам, а каб загатоўшчык чакаў хлеба. Дзеля гэтага трэба падрыхтаваць апарат.

Селета катэгарычна забараняецца прывязваньне да хлеба ў якой-бы форме гэта ні рабілася.

Мы лічым, што ўраджай селета будзе лепшы, чым летась, і дасьць больш таварнага хлеба для забясьпячэньня гарадоў і вясковай беднаты.

— Я лічу,—заканчвае т. Бэнэк,—што плян хлебазагатовак, а таксама поўнае забясьпячэньне хлебам гарадоў і вясковай беднаты будзе выканан.

Усім партыйным, савецкім, прафэсыйным, камсамольскім і грамадзкім арганізацыям, пры шырокім удзеле вясковай беднаты, трэба зараз-жа шчыра ўзяцца за падрыхтоўку да хлебазагатовак.

Я. З.

ХРОНІКА.

РАБОЧЫЯ ВІТАЮЦЬ СВОЙ УРАД.

Прэзыдыум ЦВК БССР атрымаў прывітальную тэлеграму ад гомельскіх рабочых на будаўніцтве мосту праз р. Сож.

У прывітальнай рабочыя гавораць: „У дзень 9-годзьдзя вызваленьня Беларусі ад белапалякаў, адзначаючы няўхільны рост будаўніцтва індустрыялізацыі краіны, абяцаем на першы заклік Ураду і камуністычнай партыі ўстаць на абарону дыктатуры пралетарыяту".

Абсьледаваньне калгасаў.

Беларускі Навукова-Дасьледчы Інстытут імя Леніна распачаў шырокае абсьледаваньне калгасаў БССР. Сёлета мяркуецца абсьледаваць 140 калектыўных гаспадарак розных відаў.

Абсьледаваньне праводзіцца пад кіраўніцтвам дацэнта Платонава з удзелам навуковых працаўнікоў Навукова-Дасьледчага Інстытуту і Беларускай Акадэміі сельскай гаспадаркі.

Вынікі конкурсу на лепшую сталоўку.

Скончыўся Усебеларускі конкурс на лепшую сталоўку рабочай кааперацыі. Першую прэмію ў 150 руб. атрымала сталоўка Гомельскага ЦРК.

Дзьве прэміі па 80 руб. атрымалі: сталоўка № 1 Магілеўскага ЦРК і сталоўка Полацкага ЦРК. Па Менскаму цэрабкопу прэміраваны асобныя рабочыя сталовак.

На чорную дошку.

Прэзыдыум ВСНГ Бел. пастанавіў занесьці на чорную дошку ільнапрадзільную фабрыку „Дзьвіна", папяровую фабрыку „Прафінтэрн" і шкляны завод „Кастрычнік" за павялічэньне сабекошту прадукцыі ў першым паўгодзьдзі бягучага гаспадарчага году.

БІБЛІАГРАФІЯ.

Навінкі дзіцячае літаратуры.

Czernowa i Drot. Nasza kolej żelazna. Z ukraińskiego przełożył M. Myśliński. Białoruskie wydawnictwo państwowe. Cena 25 kop. (стар. 14).

Думка аб тым, што сучаснае нашае будаўніцтва настойна вымагае ўзбуджэньня ў дзецях цікавасьці да вытворчых працэсаў, да працоўнага жыцьця дарослых людзей — ня выклікае ніякіх спрэчак.

Дзеці заўсёды ў сваёй гульні пераймаюць дзеяньні дарослых людзей. Гэты бясспрэчны факт і знайшоў сваё адбіцьцё паміж іншым і ў украінскай дзіцячай кніжцы з малюнкамі, якую Бел. Дзярж. Выдав. прапануе цяпер малым чытачом у польскай (і яўрэйскай) мовах.

Выдадзена кніжка прыгожа і на добрай паперы з яскравымі малюнкамі і някепскім друкам.

Дзеці робяць мадэль чыгункі. Перакazваецца гэта жыва і цікава, улічваючы асаблівасьці дзіцячае псыхалёгіі: шмат ёсьць лінгвістычнай недарэчнасьці. Мова польская даволі добрая, але часам, магчыма, знарок падкрэсьлена, а мо зьявілася і выпадкова адсутнасьць польскага нацыянальнага колёру, але трэба ўсё-ткі вітаць гэткія кніжкі цікавыя і зьместам і самай мэтаваю ўстаноўкай. Дзіця прачытае іх з асалодаю і з карысьцю для сябе.

А. С.

СПРАВАЧНЫ АДДЗЕЛ.

КАТЫРОЎКА ПАЗЫК НА 16-га ЛІПЕНЯ 1929 г.

	Куп.	Прад.
1-я 6 проц. залат. выйгр. паз.	4.80	—
2-я 6 проц. выйгр. паз.	5.00	—
Бяспроц. выйгр. пазыка 1926 г.	126.50	128.50
10 проц. дзярж. пазыка 1927 г.	26.27	26.37
6 проц. дзярж. выйгрыш. пазыка індустр.	25.62	25.72
3-я сялянск. выйгр. паз. 27г.	5.03,5	—
12 проц. дзярж. унутр. 1927 г.	101.52	—
Дзярж. паз. узм. сял. гасп.	10.54	10.58
2-я 6 проц. выйгр. паз.	26.80,5	26.90,5
Пазыка індустр.	26.04,5	26.14,5
11 проц. дзярж. унутр. пазыка 1928 г.	104.10	104.15,5
Пазыка 1929 г.	100.33	100.73

950.000 руб. на рабочае крэдытаваньне.

Белрабсэкцыя разьмеркавала паміж асобнымі цэрабкопамі і гарадзкімі спажывецкімі таварыствамі на ІУ квартал 950.000 р. доўгатэрміновага крэдыту.

Рабочыя і служачыя будуць атрымліваць крэдытаваньне на тэрмін ад 3 да 6 месяцаў: даўгатэрміновы—на набыцьцё гатовага адзеньня, мэблі і інш., а кароткатэрміновы—на прадукты спажываньня.

З агульнае сумы Менскаму ЦРК адпушчана 280.000 р., Гомельскаму—140.000 р. і Віцебскаму—208.000 р, рэшта—іншым цэрабкопам.

Кулакам не ўдалося ашукаць батракоў.

Згодна вестак Наркампрацы, на Менскай акрузе адменена каля 200 прыдатных умоў з батракамі. Дагаворы адмяніліся з прычыны парушэньня ў апошніх існуючых законаў аб умовах працы батракоў (нізкая зарплата, выплачваньне заработнай платы ў канцы сэзону і г. д.).

Саюзныя арганізацыі ўжо перазаключылі гэтыя дагаворы на нармальных умовах.

На абарону батрацтва.

Народны Кам. Працы даў указаньні аб тым, каб райвыканкомы вызначалі мінімальныя стаўкі для аплаты часовых рабочых, якія працуюць у кулацкіх гаспадарках. Стаўкі павінны вызначацца за 8-гадзінны рабочы дзень. За работу звыш 8 гадзін будуць устанаўляцца асобныя надбаўкі. Работа ў дні адпачынку і ў сьвяточныя павінна аплачвацца ў падвойным разьмеры.

Арганізацыя трэсту па сельскаму будаўніцтву.

У Эканамічную Нараду ўнесены на зацьверджаньне праект аб арганізацыі трэсту па сельскаму будаўніцтву. У задачу трэсту ўваходзіць рэгуляваньне ўсяго будаўніцтва, якое праводзіцца ў сельскіх мясцовасьцях.

РАЗЬВЯДЗЕНЬНЕ ЦУКРОВЫХ БУРАКОЎ У БССР

Летась была зроблена спроба разьвядзеньня цукровых буракоў у некаторых пунктах БССР. Мы спынімся тут на выніках ураджайнасьці буракоў у Аршанскай акрузе, вопыты над якімі праводзіў прафэсар Беларускай С-Г. Акадэміі Ключароў. Цукровыя буракі былі пасеяны ў шэрагу савгасаў, калгасаў і на Горацкім дасьледчым полі. Увосень буракі былі старанна выбраны, узважаны і накіраваны ў тэхнічную лябараторыю С-Г. Акадэміі для выяўленьня проценту цукру.

Ня гледзячы на дрэнныя мэтэоролёгічныя ўмовы мінулага гаду, буракі на Аршаншчыне вырасьлі вельмі добра. У сярэднім было атрымана 290 п. на гэктар. Асабліва добра ўдаліся буракі на дасьледчым полі ў Горках, дзе ўраджай дасягнуў да 350 пуд. на гэктар.

Пры аналізе аказалася, што буракі з савгасаў „Бабінічы" далі 17 проц. цукру, з савгасаў „Забалоцьце" і „Высокае"—17,85 проц., з Горацкага дасьледчага поля—18,36 проц.

Згодна паведамленьня праф. Ключарова, па проценту цукру буракі аршанскіх савгасаў мала ўступаюць буракам Украіны, а па ўраджайнасьці каранёў у некаторых выпадках перавышаюць украінскія ўраджаі.

Для свайго разьвіцьця цукровыя буракі патрабуюць 160—170 безмарозных дзён. Ні з боку глебы, ні з боку клімату няма ніякіх перашкод для разьвядзеньня цукровых буракоў у БССР.

Цікава адзначыць і тое, што і даўней было пашырана разьвядзеньне цукровых буракоў у Беларусі. У 1840—1855 г. г. у Крынках і Забалоцьці Аршанскага павату, існавалі цукраварні. У 1843 г. у Магіл. губэрні былі 3 цукраварні, а ў 1848 г. іх было ўжо 6, якія давалі ў год 2900 пуд. цукру. Былі цукраварні і ў паўночнай частцы Беларусі, у сучаснай Полаччыне.

Усе гэтыя факты сьведчаць аб тым, што ў БССР мажліва разьвядзеньне цукровых буракоў ня горш, чым на Украіне. Гэтай справай павінны заняцца ў больш шырокім маштабе нашы дасьледчыя станцыі.

Часова вык. абавязкі адказнага рэдактара П. ШАСТАКОЎ.

ЗАКЛЮЧНЫ БАЛЯНС

Магілеўскага камунальнага гандлёва-прамысловага трэсту на 1-е кастрычніка 1928 году.

АКТЫЎ

Разьдзелы	Назва артыкулаў	Сума: Прыватная	Сума: Агульная
	І. Маемасьць.		
1	Будынкі і пабудаваньні.		
	а) будынкі вытворчага, дапаможнага і гандлёвага характару	519051—37	
	б) жылыя будынкі і службы	134519—70	
	в) пабудаваньні	17707—61	671278—68
2	Абсталяваньне і машыны:		
	а) сілавыя ўстаноўкі	344084—76	
	б) тэхнічнае абсталяваньне і машыны	454121—62	798206—38
3	Інструманты		16586—65
4	Гаспадарчы інвэнтар		18371—99
5	Транспарт		4974—30
	РАЗАМ		1509418 —
	ІІ. Запаснае абсталяваньне		17001—99
	ІІІ. Няскончаныя пабудовы		58325—79
	ІУ. Няскончаныя капітальныя рамонты		23647—48
	УСЯГО ПА РАЗЬДЗ. I—IV		1608393—26
	V. Матар'ялы:		
1	Сыравіна і грунт	103622—26	
2	Апал	12952—69	
3	Дапаможныя	69865—17	
4	Рамонтна-будаўнічыя	9134—44	
5	Матар'ялы ў дарозе	8417—17	203991—73
	УІ. Няскончаныя загатоўкі		10683—87
	УІІ. Няскончаныя вытворчасьці		61995—47
	УІІІ. Паўфабрыкаты		35279—92
	УСЯГО ПА РАЗЬДЗ. V—VIII		311950—99
	IX. Тавары і гатовыя вырабы:		
1	На складах і ў магазыне	194070—57	
2	У дарозе	9692—81	203763—38
	X. Грашовыя сродкі.		
1	Каса	5827—53	
2	Бягучыя рахункі	9206—79	15034—32
	XI. Каштоўныя і грашовыя паперы.		
1	Дзяржаўныя пазыкі		.736—00
	XII. Пазыкі і акцыі		9500—00
	XIII. Вэксалі і дакуманты:		
1	Вэксалі ў партфэлі	19803—02	
2	„ на інкасо	1071—70	
3	„ пратэставаныя	6823—55	
4	„ у вучоце	189158—43	
5	Накладныя выплаты	200—00	217056—70
	XІУ. Падсправаздачныя сумы		2372—08
	XУ. Дэбіторы.		
1	Рабочыя і служачыя	8431—33	
2	Дастаўшчыкі і падрадчыкі	179977—96	
3	Пакупшчыкі і заказчыкі	146251—44	
4	Дэбіторы розныя	26713—43	
5	Няпэўныя даўгі	143353—01	504727—17
	XУІ Выдаткі наступных гадоў		24000—73
	XУІІ. Зьмены статутнага капіталу		
	XУІІІ. Вынікі.		
	Страты		184135—97
	БАЛЯНС		3081670—60

ПАСЫЎ

Разьдзелы	Назва артыкулаў	Сума: Прыватная	Сума: Агульная
	І. Капіталы.		
1	Статутны	1527868—54	
2	Амартызацыйны	183145—77	
3	Рэзэрвовы	4120—57	1715134—88
	ІІ. Фонды:		
1	Фонд палепшаньня быту рабочых і служачых		3688—85
	ІІІ. Рэзэрвы:		
1	Рэзэрв няпэўных даўгоў	149376—56	
2	Рэзэрв зьніжэньня цэн	3093—66	
3	Рэзэрв нацэнак	—	152470—22
	ІV. Бюджэтнае фінансаваньне:		
1	Мясцовы бюджэт		18617—20
	V. Доўгатэрміновыя крэдыты:		
1	Пазыкі Белкамунбанку	273245—27	
2	„ Цэкамбанку	47105—58	
3	„ Прамфонду	—	
4	„ Белсельбанку	29050 —	349400—85
	VI. Банкі:		
1	Банкі па спэц. бяг. рах. пад тавары	78907—40	
2	Банкі па вучоту вэксалёў	189158—43	268065—83
	VII. Вэксалі выдадзеныя		228126—07
	VIII. Крэдыторы.		
1	Рабочыя і служачыя	21716—16	
2	Дастаўшчыкі і падрадчыкі	106527—78	
3	Пакупшчыкі і заказчыкі	141515—14	
4	Нявыплач. падаткі і зборы і абавязк. узносы	25330—54	
5	Крэдыторы розныя	48568—74	343658—36
	ІХ. Зьмены статутнага капіталу	—	2508—34
	Х. Прыбыткі наступных гадоў	—	
	БАЛЯНС		3081670—60

ЗАБАЛЯНСАВЫЯ РАХ.НКІ

1	Вэксалядацелі па забесьпячэньню		162767—25
2	Гарантыйныя вэксалі атрыманыя		200 —
3	Матар'ялы, атрыманыя ў пераапрацоўку		19056—63
			182023—88

1	Гарантыйныя вэксалі выдадзеныя		162767—25
2	Вэксалядацелі па забесьпячэньню		200 —
3	Заказчыкі		19056—63
			182023—88

РАХУНАК ПРЫБЫТКАЎ І СТРАТ

СТРАТЫ

НАЗВА АРТЫКУЛАЎ	СУМА
1. Ад рэалізацыі тавараў	9088—75
2. Ад выконв. работ на старану	32047—72
3. Гандлёвыя выдаткі	65908—47
4. Агул. адміністр. выдаткі	37261—41
5. %% выплачаныя:	
а) па кароткатэрміноваму крэдыту	39953—03
б) па доўга-тэрміноваму крэдыту на скончан. будаўн. здадзен. у эксплёатац.	14204—90
6. Недастачы матар'ялаў, паўфабрыкатаў і тавараў.	730—43
7. Ад сьпісаньня безнадзейных даўгоў	286—46
8. Адлічэньні ў рэзэрв няпэўных даўгоў.	104346—11
9. Штрафы, пені і няўстойкі	21409—58
10. Адлічэньні ў рэзэрв на зьніж. цэн на тавары.	3093—66
11. Ад пераацэнкі матар'яльных каштоўнасьцяй	98—54
12. Ад прастояў	2877—88
13. Ад стыхійных няшчасьцяў	1711—97
14. Па выбыўшай маемасьці	8880—35
15. Выдаткі мінулых гадоў, выяўлен. у справаздачным годзе	9058—10
16. Розныя выдаткі	5334—30
17. Дадатковая (40%) амартыз. маемасьці.	13674—65
РАЗАМ	370066—31
БАЛЯНС	370066—31

ПРЫБЫТАК

НАЗВА АРТЫКУЛАЎ	СУМА
1. Ад рэаліз. тавараў і паўфабрыкатаў	113322—78
2. Ад рэаліз. матар'ялаў	843—96
3. Ад выкан. работ на старану	7251—72
4. %% атрыманыя:	
а) на бяг. рахунак	75—01
б) па разьлік. і вэксалёх	8247—61
5. Лішкі матар'ялаў, паўфабрык. і тавараў	15639—45
6. Ад рэалізацыі каштоўных папер і замежнай валюты	—37
7. Ад паступл. сьпісан. безнадзейных даўгоў	6592—63
8. Ад пераліч. нескарыст. астачы рэзэрву няпэўных даўгоў.	322—46
9. Ад пераліч. рэзэрву на зьніж. цэн 1926-27 г.	3436—20
10. Пені і няўстойкі	1030—11
11. Прыбыткі ад арэндн. артыкулаў	5354—81
12. Выпадковыя прыбыткі	15379—88
13. Прыбыткі мін. гадоў, выяўл. у справазд. годзе.	6038—15
14. Ліквідацыя маемасьці	2395—20
РАЗАМ	185930—34
САЛЬДО: чыстая страта.	184135—97
БАЛЯНС	370066—31

Чыс. вык. абавязкі дырэктара Магкамтрэсту НІСЬНЕВІЧ.

Галоўны бухгальтар БУЖАНСКІ.

Баланс і рахунак прыбыткаў і страт зацьверджан Сталай Камісіяй пры АКРФА 5-VI—1929 г. (прат. № 8) і Прэзыдыумам АВК 1-VII—29 г. (пр. № 8) і да друку дазволен.

Магілеўскі АКРФА Інспэктар БАРОЎСКІ.

ТЭАТР—ЦЫРК—КІНО

БЕЛДЗЯРЖТЭАТР.
АДЧЫНЕНЬНЕ ГАСТРОЛЯЎ МУЗЫЧНАЙ КАМЭДЫІ
Серада, 17 ліпеня
„РОЗ-МАРИ" у 3-х дзеях і 9 карц.
ПАЧАТАК А 9-Й ГАДЗІНЕ.

ЦЫРК
СЁНЬНЯ—
ВЫКЛЮЧНАЯ Ў СЭЗОНЕ ПРАГРАМА
З УДЗЕЛАМ
НОВАПРЫБЫЎШЫХ ГАСТРАЛЁРАЎ
З прычыны грандыёзнай праграмы пач. роўна а 9 г. увеч.
ПА ЗАЯЎКАХ ФАБКОМАЎ і МЯСЦКОМАЎ — СКІДКА.

КІНО-ТЭАТР „КУЛЬТУРА",
АД АЎТОРКА, 16 ЛІПЕНЯ
мастацкі баявік
„МАТРОС ГАЛАЙ" у 6 частк.
Пач. сэансу роўна а 8 гадз. Каса адчынена ад 6 гадз.

КІНО-САД «ЧЫРВОНАЯ ЗОРКА» Савецкая № 71.
1) Тры пакоі з кухняю
2) Па конго
Пачатак—9 г. 15 хв. і 10 г. 45 хв.
Каса а 7 гадзіне.

КІНО «ІНТЭРНАЦЫЯНАЛ».
З аўторка 16 ліпеня
Новы фільм вытворчасьці «ВУКФУ»
„Млын на ўзьлесьсе".
Драма ў 6 частках.

КІНО ПРАЛЕТАРЫ
1) Лялька з мільёнамі
2) Марак
Пачатак сэансаў 7 г. 15 хв.
Каса адчынена а 6 гадз.

Прадаецца **ЛЁКАМАБІЛЬ** 1-цыліндровы 8 к. сіл, выпуску 1912 году, фірма „Робей і К°", пастаўлен ў 1921 г. Кошт 1200 рублёў.
Лёкамабіль знаходзіцца ў с. СКАРАДНОМ Каралінскага раёну.
Зьвяртацца ў Каралінскі Райвыканком.

— РВА ЦСПСБ —
Вышла з друку і паступіла ў продаж кніга
В. П. СУШЧЫНСКАГА
(Юрыстконсульта ЦСПСБ)
„ЗАКОНАДАЎСТВА АБ ПРАЦЫ СССР і БССР"
Стар. 349; цана ў пераплёце—3 руб. Кніга прадаецца ў РВА ЦСПСБ (Менск, Дом Працы) і ва ўсіх кнігарнях БССР.

ЗГУБЛЕНЫ.

Паявая кніжка Карніеўца М. Ф.' выд. Калінкавіцкім Спаж. т-вам.

Кніжка Агароднікa С. Г., выд. Калінкавіцкім с.-гасп. т-вам.

Квіт на суму 5 р. 95 кап. Бандарэнка Н. А., выд. Калінкавіцк. л-вам.

Паявая кніжка Нормана Д. А., выдадая Калінкавіцк. спаж. т-вам.

Кніжка № 1061 Шыла А. І., выд. Калінкавіцкім с.-гасп. т-вам.

Кніжка № 489 Прыходзька Ф. Д., выд. Калінкавіцк. с.-гасп. т-вам.

Сяброўская каапэрацыйная кніжка № 1308 Купрэява С. Л., выд. Барысаўскім прыгарадн. т-вам, кв. 378-п.

Конская карт. Бабіцкага П. М., выдадзеная Барысаўскім Ваенкаматам, кв. 384-п.

Асабовая кніжка № 249 Жылінскага І., выд. Круглянскім РВК, кв. 377-п.

Сяброўская кніжка Кленскага Л., выд. саюзам хімікаў заўкам „Домбаль", кв. 380-п.

Кніжка № 663 Жураўскага А. А., выд. Калінкавіцк. с-гасп. т-вам.

Галоўлітбел 595.

Менск, дзяржаўная друкарня